

Слово Кобзаря

ISSN 2939-2527

щоквартально

31 грудня 2023 року, номер 8

Slovo Kobzara | tromjesečnik UKPD Kobzar Zagreb

**КУЛЬТУРНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКПТ
«КОБЗАР» - «ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ – ЗАГРЕБ 2023» / с.3**

**МІЖНАРОДНА ДОНОРСЬКА
КОНФЕРЕНЦІЯ - РОЗМІНУВАННЯ
УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЯ В ЗАГРЕБІ / с.10**

**XII КОНҐРЕС СКУ ОБРАВ
ПРЕЗИДЕНТА ТА НОВУ РАДУ
ДИРЕКТОРІВ / с.14**

**ВІДБУВСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОРУМ
УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ – «НОВИЙ
САД 2023» / с.24**

**РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ МІЛАНА
СТІПІЧА ВЛАДИКИ КРИЖЕВАЦЬКОЇ
ЄПАРХІЇ / с.28**

**ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА ВИРІШИЛА
РОЗПОЧАТИ ПЕРЕГОВОРИ ПРО
ВСТУП З УКРАЇНОЮ / с.29**

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Шановні читачі журналу «Слово Кобзаря», наприкінці цього 2023-го року, користуючись нагодою, вітаю вас із Різдом Христовим та успішним «Новим 2024-м роком».

У цьому четвертому номері, у четвертому кварталі 2023-го року, протягом трьох місяців, жовтня, листопада та грудня, ми торкалися кількох тем із різних сфер життя та діяльності. Зважаючи на те, що ми, як представники української національної меншини в Хорватії, маємо право на культурну автономію, про що завжди докладніше повідомляємо в кожному номері журналу, відповідно до нашого плану, за цей період ми реалізували кілька проектних програм на реалізацію яких отримуємо фінансову підтримку з державного бюджету через Раду національних меншин Республіки Хорватія.

Так, на самому початку цього кварталу, наприкінці вересня – на початку жовтня 2023-го року ми провели міжнародну культурну акцію «Дні української культури в Загребі». Вже на перших сторінках можна прочитати обширний репортаж із світлинами та описом усіх восьми програм цього міжнародного культурного дійства за участю представників кількох країн.

Варто відзначити також шосту антологію науково-публіцистичних праць «Українці Хорватії: матеріали і документи». На 460-ох сторінках 21 автор із кількох країн публікують свої твори під 35-ти різними назвами з історії, культури, літератури, мистецтва, мови тощо.

Поки ми працюємо над цим номером, вже вийшли друком три номери журналу «Слово Кобзаря» та спеціальний додаток до четвертого номера, у якому йдеться про наукову статтю заслуженої професорки Галини Саган з Києва.

До 90-х роковин Голодомору, а також до визнання Хорватським парламентом Голодомору актом геноциду українського народу, пані Саган дослідила і написала статтю «Внесок української діаспори Республіки Хорватія у визнання Голодомору 1932-1933-х років геноцидом українського народу».

Важливо зазначити, що в цьому номері ми погрупували статті в хронологічному порядку, як вони відбувалися, і які стосуються подій, пов'язаних з Україною, які відбуваються в Хорватії, Україні, Європі та світі. Крім Уряду та Парламенту Хорватії, не залишається поза увагою діяльність європейських держав-членів Європейського Союзу та відносини, які Україна будує на політично-дипломатичному полі на шляху до євроатлантичної інтеграції. Крім того, у фокусі все ще жорстока війна, якій не видно кінця та раптові загрози нападів з боку російського агресора, які носять за собою численні збитки, величезні страждання та руйнування інфраструктури, енергетики України та головне, - жертви серед мирного населення.

В Європі та світі є велика кількість переселенців з України, яка перевищує кілька мільйонів, і цей показник постійно зростає. Не дивлячись ні на що, ні навіть на відкриття нового конфлікту між Ізраїлем і ХАМАС-ом, в Україні ведуться щоденні бої і кінця війни все ще не видно. В свою чергу, Україна, захищаючи та звільняючи окуповану територію, також захищає і Європу, і тому потребує кошти, фінансове забезпечення та озброєння. Тому все частіше звучать заклики до Європейського Союзу та США, а також до всіх інших країн і надалі допомагати Україні до остаточної перемоги та витіснення російського агресора за межі її міжнародно визнаної території.

Окрім цих політичних, дипломатичних, культурних та економічних подій, у цьому номері журналу ми також зосередили увагу на ролі церкви, особливо Крижівської єпархії та проявах її діяльності у кількох формах, окрім пастирської опіки та зустрічей з духовними потреб вірян, проводиться також гуманітарна та благодійна діяльність з надання допомоги переселенцям-українцям Хорватії та українцям України, а особливо тим, хто її найбільше потребує, захисникам, які перебувають на передовій.

Ми всі очікуємо, що Україна якнайшвидше стане постійним членом НАТО та Європейського Союзу. Ми очікуємо, що переговори, які Україна матиме найближчим часом, принесуть результати і Україна нарешті стане членом Європейського Союзу.

КУЛЬТУРНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКПТ «КОБЗАР» - «ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ – ЗАГРЕБ 2023»

З 30-го вересня по 1-ше жовтня 2023-го року у Загребі пройшли «ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ – ЗАГРЕБ 2023» в організації УКПТ «Кобзар»- Загреб за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія. Координатор заходу і голова Організаційного відбору - Славко Бурда, голова Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар»- Загреб. Мета цієї культурної маніфестації є захист і збереження культурної та національної ідентичності української діаспори в Хорватії, національних цінностей та пам'яті про видатних українських особистостей на хорватській землі. Святкування відбувалися у Школі туризму та гостинності – Старій Загребській школі. На захід були запрошені представники влади і громадських організацій, науковці, митці та мистецькі колективи з України, Хорватії, Сербії, Боснії і Герцеговини, Воєводини, Словенії, Італії.

Серед запрошених гостей були: Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич; перший секретар Посольства України в Республіці Хорватія з питань зовнішньої політики Віталій Максимів; колишній Повноважний Посол Республіки Хорватія в Україні Джуро Відмарович; професор, доктор історичних наук, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Сергійчук; професор, доктор мистецтвознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ганна Карась; професор, доктор мистецтвознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Віолетта Дутчак; професор, доктор історичних наук Київського університету імені Бориса Грінченка Галина Саган (в онлайн-режимі); магістр факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка Святослав Рублик (в онлайн-режимі); голова міжнародної громадської організації «Поступ жінок-мироносиць у діаспорі» Леся Королик-Бойко з Італії; заступник Світової Федерації Українських Лемківських об'єднань (СФУЛО), голова Союзу Русинів-Українців Сербії Богдан Віславський; голова Національної ради

У деяких частинах часопису достеменно висвітлена діяльність УКПТ «Кобзар» – Загреб та інших активних членів української громади, які разом з членами Товариства беруть участь у численних культурних заходах не тільки в межах організації, але й в культурних програмах багатьох інших товариств і установ у Хорватії та за її межами.

Онлайн-конференції й надалі діють, особливо це стосуються інституцій з України та української діаспори, які закликають до активності та участі у вирішенні численних питань і проблем, з якими ми стикаємось щодня. Серед таких: питання інтеграції, збереження культурно-національної ідентичності та боротьби з асиміляцією. Нелегко залишатися тим, ким ти є, якщо немає відповідних умов для елементарного самозбереження, а як залишитися українцем, зберегти свою мову, свою релігію, традиції та звичаї...

У цьому останньому кварталі 2023-го року, безумовно, головною подією було вшанування жертв Голодомору 1932-1933-х років. 90-річчя відзначали в усіх місцях проживання українців у Хорватії, а головне центральне відзначення відбулося у столиці Хорватії, Загребі. Відбулися XII з'їзд SKU і XII з'їзд СФУЖО та Європейський форум української діаспори, про все це ви можете прочитати у цьому восьмому або четвертому номері «Слова Кобзаря» цього року. / Славко Бурда

української національної меншини Сербії Филип Пронек; голова товариства української культури у Загребі Алекса Павлешин; член Української всесвітньої координаційної ради (УВКР), голова культурного товариства «Любляна-Київ», професор сербохорватської та словенської мов, лектор та вихователь у студентському гуртожитку Виш у Любляні (Республіка Словенія) Андрій Гевка; голова культурно-мистецького товариства русинів і українців «Рушняк» з Приморсько-Горанської жупанії (Хорватія) Володимир Провчі; голова Українського культурно-просвітнього товариства «Галичина» з міста Карловац (Хорватія) Владо Тврдовскі; голова об'єднання українців „Верховина“ з міста Градишка (Боснія і Герцеговина) Мирослав Бобрек; голова «Українського товариства в Ліці» з міста Корениці (Хорватія) Андрій Ільків; представник русинської національної меншини у Загребі Михайло Тимко; член Ради національних меншин Республіки Хорватія, представник української національної меншини у Раді Марія Мелешко; професор Музичної академії в Загребі Орест Шургот; голова Кирило-Мефодіївського хору міста Загреб Дубравка Хранілович; греко-католицький священник Олег Гірник;

Під час «Днів української культури у Загребі – 2023» відбулося кілька важливих заходів. Святкування розпочалося хвилиною мовчання і вшануванням всіх загиблих Героїв України, які віддали своє життя за волю і свободу України. А далі відбулася презентація шостої книги Славка Бурди із серії «УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ: МАТЕРІАЛИ І ДОКУМЕНТИ», упорядником якої і є сам автор. Книга містить 460 сторінок на яких розміщено 35 статей 20-ти авторів. У цій книзі, як і в попередніх, публікуються добірки наукових праць та статей авторів з України, Хорватії, Воєводини та інших країн, присвячені життю української діаспори в Хорватії, з якими упорядник цієї книги прокладав мости тісної співпраці протягом минулих років.

Метою кожного окремого видання є ознайомити широке коло читачів з життям та суспільною діяльністю українців на теренах Хорватії, які тут проживають уже більше століття. Цьогорічна презентація шостої книги пройшла у змішаному форматі - офлайн-онлайн (на платформі zoom). Модератором була Ганна Карась. Доповідачами – Володимир Сергійчук, Віолетта Дутчак, Галина Саган, Святослав Рублик, Андрій Гевка.

Шоста книга «УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ: МАТЕРІАЛИ І ДОКУМЕНТИ» упорядника Славка Бурди є всеосяжною і охоплює понад сторіччя життя, праці та всіх видів організованої діяльності представників української національної інтелектуальної еліти - від їхнього переселення з України до Хорватії та на ширші пост-югославські простори і до наших днів, які пов'язані зі збереженням своєї національності - культурної, духовної та мовної самобутності. Окрім любові та патріотизму до України, батьківщини своїх предків, українці Хорватії десятиліттями наполегливо та ревно, з гордістю та гідністю берегли свої традиції, звичаї, мову та релігію предків.

Після презентації книги відбулося покладання квітів до пам'ятника Великому Кобзареві, вшанування жертв війни в Україні, запалення свічок і проведено Міжнародну акцію «Тарасова верба» – посаджено гілочку верби-саджанця від верби Тараса Шевченка з Жашківського історичного музею (Черкаська область) у парку на вулиці Українській біля пам'ятника Тараса Шевченка.

По завершенні заходу, на пам'ять про проведення цієї акції у Загребі на хорватській землі, взято грудочку хорватської землі, щоб передати у Канів, у Національний музей Тараса Шевченка.

Під час проведення Міжнародної акції «Тарасова верба» у Загребі прозвучали пісні на вірші Великого Кобзаря – «Зоре моя вечірняя» у виконанні Лесі Королик-Бойко під супровід бандури Віолетти Дутчак і «Реве та стогне Дніпр широкий», яку заспівали тріо українок з Любляни. З глибоким відчуттям Шевченкового Слова, продекламував вірш Филип Пронек з Сербії. То ж нехай Тарасова верба зростає у любові до рідного краю, до Шевченкового Слова, до Пророка, а ця любов передається з покоління в покоління українцям Хорватії.

До речі, у ювілейний – 10-й рік «Днів української культури у Загребі», як вияв взаємного визнання Хорватії та України у 2002-му році і дружби між українським і хорватським народом, було посаджено каштан з Києва, з Хрещатика. А 30 ялинок, які посаджено у цьому парку біля пам'ятника Тараса Шевченка у 2022-му році, нагадують про II Саміт міжнародної парламентської Кримської платформи, де були присутні делегації з близько півсотні країн світу.

Тепер «Тарасова верба», разом з іншими деревами буде тішити око перехожих і нагадувати про «Дні української культури у Загребі – 2023-го року», а заповіт, який залишив нам Великий Син українського народу:

«І мене в сім'ї великій,
Сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути,
Незлим тихим словом...»

хай і надалі буде нашим заповітом і заповітом для молодого покоління українців у світі!

Під час святкувань було проведено і Круглий стіл. Перша тема – «90 РОКІВ ГОЛОДОМОРУ 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ – ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ». Доповідь підготував Володимир Сергійчук. Друга тема – «ДМИТРО ПАВЛИЧКО (1929-2023) – ЛЮДИНА-ЕПОХА», яку підготувала Ганна Карась. За Круглим столом були присутні представники влади і громадських організацій, науковці та митці з України, Хорватії, Сербії, Боснії і

Герцеговини, Словенії й Італії. Модератором Круглого стола була Єлизавета Михалковська – випусниця Київського національного університету імені Тараса Шевченка, колишня студентка Володимира Сергійчука, яка вже кілька років живе і працює у Загребі.

З вітальним словом виступив голова Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар», організатор та координатор Днів української культури у Загребі – Славко Бурда. Він зазначив, що весь культурний захід присвячений 90-м роковинам Голодомору 1932-1933 років в Україні, визвольній війні України проти російського агресора та пам'яті великого українського письменника, державного діяча, народного Героя України Дмитра Павличка. Славко Бурда подякував парламенту Республіки Хорватія за ухвалену Декларацію про засудження Голодомору 1932-1933 років як геноциду українського народу та за підтримку України, а хорватському народу – за солідарність і допомогу, яку він надає українцям з перших днів війни, за притулок для вимушено переміщених осіб з України у Хорватію.

Після привітань пана Славка виступив Професор Володимир Сергійчук, який наголосив, що цього року виповнюється 90 років однієї з найжахливіших трагедій в історії українського народу – голодомору 1932-33-х років, який поглинув мільйони людських життів. 26 країн світу офіційно визнали його геноцидом українського народу. У 20-му столітті Україна пережила три голодомори: у 1921-1923, 1932-1933 та 1946-1947 роках. Голодомор 1932-1933-х років був найбільш масовим та жорстоким. У світі не зафіксовано такої трагедії, як та, що випала на долю народу найродючішої і найблагодатнішої землі. А далі він навів трагічні факти страшного минулого – Голодомору 1932-1933-х років в Україні, і наголосив на тому, що ще й до сьогодні історики працюють над вивченням цієї теми, досліджуючи документи тих часів, щоб дійти до правильних цифр невинно убієнних під час радянського терору....

Другою темою Круглого стола була тема життя і творчості Дмитра Павличка, якому 28-го вересня виповнилося б 94 роки... Професор Ганна Карась підготувала цікаві факти про життя Людини-Епохи, Людини, на вірші якої усі пісні, написані композитором Олександром Білашем, стали шлягерами і ввійшли у Золотий фонд української естради! Саме з рядків легендарної пісні «Два

кольори», яка живе у пам'яті уже мільйонів українців не одного покоління, розпочала свою розповідь Ганна Василівна, наспівуючи приспів:

«Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори, мої два кольори,
Червоне – то любов, а чорне – то журба...».

Разом з нею співали усі присутні в залі. Вона зазначила, що ця пісня вже воістину стала народною. У своїй доповіді науковиця охопила важливі моменти життєвого і творчого шляху письменника, провела паралелі з життям і творчістю хорватських письменників. А також зауважила, що Дмитро Павличко був і залишається одним з провідних українських перекладачів. Завдяки його зусиллям вперше українською мовою з'явилося повне зібрання творів Шекспіра в шести томах, та класики літератури Шарль Бодлер, Данте Аліґ'єрі, Франческо Петрарка, Райнер Марія Рільке, Генрік Ібсен, Мікеланджело Буонаротті, Федеріко Гарсія Лорка, Хосе Марті, Сесара Вальєхо, Рубен Даріо, Йоган Вольфганг Ґете, Генріх Гайне, Райнер Марія Рільке, Жозе-Марія де Ередія та багато інших заговорили до читачів українською мовою... На завершення своєї доповіді пані Ганна Карась разом з Володимиром Сергійчуком підкреслила, що Дмитра Павличка ще й будуть пам'ятати як одного з авторів Декларації про державний суверенітет України й організаторів українського національного руху. Ну і, звісно ж, як – видатного поета. Родзинкою цього заходу стала пісня на слова Дмитра Павличка, музику Олександра Білаша «Явір і яворина» у виконанні Лесі Королик-Бойко.

Під час заходів на «Днях української культури у Загребі» відбулося відкриття виставки живопису та скульптури мистецької родини Масликів – подружжя Тетяни та Антона Масликів, їхньої доньки Софії та батька Антона – Олександра. Кожний з них представив свої витвори мистецтва: Тетяна – експозицію робіт у техніці акрилу та олії на полотні, Антон – реалістичну сучасну скульптуру з міді і бронзи, а Софія – художню фотографію. Ці роботи відразу замилували очі відвідувачів виставки, а чудовий спів і гра на бандурі неперевершеної Віолетти Дутчак додали ще більшої святковості і окраси цьому заходу.

Завершальним акордом «Днів української культури у Загребі» у перший день святкувань – 30-го вересня, став концерт української пісні та музики на якому виступали творчі колективи і окремі виконавці з Хорватії, Сербії, Боснії і Герцеговини, Воєводини, Словенії та України. Вони співали стародавні і сучасні українські пісні, декламували вірші українських поетів.

А далі були нагородження всіх учасників, які брали участь у заходах «Днів української культури у Загребі».

На другий день – 1-го жовтня, у греко-католицькій церкві святих Кирила і Мефодія, у Загребі, служилася Божественна Літургія, де був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич. Запрошені гості разом з українцями Хорватії молилися за мир і спокій в Україні, вшанували пам'ять загиблих Героїв України – тих хто віддав своє життя виборюючи волю і свободу України. Після обіду була цікава екскурсія до Медведграда — середньовічного укріплення-міста, яке розташоване на південних схилах гори Медведница недалеко від Загреба.

Ось так, два дні поспіль, проходили «Дні української культури у Загребі – 2023», насичені цікавими і пізнавальними заходами, знайомством з українцями Хорватії, Сербії, Боснії і Герцеговини, Словенії, України і самим Загребом.

Чудова організація, неймовірно цікаві доповіді науковців з Києва, Івано-Франківська та Острога, багато важливої і корисної інформації про життя і досягнення українців в Хорватії, про видатних постатей українців і хорватів, важливі теми сьогодення в Україні, Хорватії і у світі загалом, висадка Тарасової верби, під час якої усі присутні, серцем та душею полинули в Україну... і ті хто був в Україні, і ті, хто ще ніколи її і не бачив, а тільки чув про цю країну...

„Відбулася надзвичайно важлива подія у Загребі у надважливий час для України!

І прийшли на думку слова В'ячеслава Чорновола: «Україна починається з тебе». Так воно і є, бо кожен з нас, на своєму місці творить історію України.

Щодня — у збереженні національних цінностей, родинних традицій, звичаїв та обрядів.

Українці Хорватії творять свою історію України, щодня, плекаючи з великою любов'ю, українську мову, пісню, слово, аби не забути того, що їм передали їхні батьки... чого їх навчили змалечку, діди -прадіди...

Як вони люблять Україну - землю своїх предків!

І це при тому, що мало хто з них був в Україні і бачив її! ...Минуло 120 років з того часу, як українці з Львівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини та Закарпаття переселилися сюди на терени хорватської землі, у пошуках кращої долі... Це були перші українці Хорватії. І щоб ці українці, які тепер живуть у Хорватії, Сербії, Воєводині, Боснії і Герцеговині та Словенії знали, чиїх батьків вони діти, Славко Бурда й організує Дні української культури у Загребі, щоб звучало українське Слово, українська Пісня та відчувався український Дух.

Висловлюю щире подяку Славкові Бурді, серце і душа якого — в Україні, який живе її минулим, сьогоденням та майбутнім, за запрошення до Хорватії, у Загреб та за надані можливості долучитися до святкувань і за підтримку доброї традиції — акції «Тарасова верба». Хай росте Тарасова верба на хорватській землі для збереження пам'яті про Великого Кобзаря та для утвердження незламного духу української нації.

Любімо нашу землю, любімо нашу мову, Любімо нашу неньку, любімо УКРАЇНУ! Всім серцем любімо, і пам'ятаймо, чиїх батьків ми — ДІТИ! / Леся Королик-Бойко

ГОЛОВА РАДИ У СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН НА ДНІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У МІСТІ ЗАГРЕБ

У неділю, 1-го жовтня 2023 року, президент Ради національних меншин Тібор Варга відвідав захід до Дня національних меншин міста Загреб, організований Координацією рад і представників національних меншин міста Загреб.

Голова Ради відкрив захід вітальним словом, у якому від свого імені та від імені Ради національних меншин подякував представникам меншин за зусилля та час, які вони витрачають на збереження власних традицій та культури, тим самим знайомлячи більшість населення з вагомим внеском національних меншин у розвитку культури, мистецтва, будівництва, архітектури.

16 національних меншин взяли участь у цьому традиційному 12-му заході поспіль, який відбувся в Музичному павільйоні парку Зріневац, представляючи традиційні звичаї, костюми, фольклор і музичну творчість, видавництво та автохтонні страви: албанські, боснійські, болгарські, чорногорські, чеські, угорські, македонські, польські, ромські, русинські, словацькі, словенські, сербські, італійські, турецькі та українські.

В рамках заходу відбулася презентація занять з вивчення мов восьми національних меншин міста Загреб, а саме: албанської, боснійської, чеської, івриту, угорської, македонської, польської та української мов. Учні, які вивчають мови національних меншин, брали участь у програмі в додаткових класах у початковій та середній школах відповідно до моделі В і С Міністерства освіти і науки.

● ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ «ЦВІРКУНИ В ТРУБІ» - АНТОЛОГІЯ ХОРВАТСЬКОЇ АНТИВОЄННОЇ ПОЕЗІЇ

У середу, 4-го жовтня, у Великій залі Матиці Хорватської в Загребі відбулася презентація книги «Цвіркуни в трубі» – антології хорватської антивоєнної поезії. Міро Гавран, президент Матиці Хорватської, привітав усіх присутніх на презентації цієї цінної книги. У залі зібралось чимало хорватських письменників та діячів культури. Це було місце зібрання великої кількості хорватських письменників, які співпрацюють з українцями Хорватії. Взаємна співпраця є традиційною і почала розвиватися більш інтенсивно і до моменту, коли в Хорватії відбулася Вітчизняна війна та війна за хорватську державу та її незалежність, яка була створена кров'ю, з великими жертвами та руйнуванням її інфраструктури, будівель, культурних закладів, багатьох церков і всіх інших будівель, тому що тоді сербський агресор не обирав засобів, щоб завдати якомога більших втрат новоствореній хорватській державі. Найстрашнішим був високий показник жертв серед цивільного населення, трохи менше 15-ти тисяч, і свого часу в Хорватії була велика кількість біженців і вигнанців, і цифра майже зросла до мільйона людей, жінок і дітей. Ще під час Вітчизняної війни під цим враженням воєнного досвіду багато поетів творили вірші, вказуючи на страждання та жертви тієї лихого війни, а потім була створена антологія – збірка їхньої антивоєнної поезії «В цю страшну годину».

Після нападу російського агресора на Україну у хорватських письменників на чолі з Томіславом Домовичем та Бісеркою Голеш Гласнович виникла ідея оновити, розширити та зібрати в одній книжці майже всю хорватську антивоєнну поезію, написану під час Вітчизняної війни в Хорватії.

Це їм вдалося за два роки і книжку презентували вчора, а також її презентували письменники Іван Роґіч

Негаєв та Божидар Петрач.

Для нас, українців, які живуть у Хорватії і які роками співпрацюють з великою кількістю хорватських письменників, цікаво, що вони писали про нас і про нашу історичну батьківщину Україну, а ще цікавіше тепер, коли ми в Україні визволяємо Україну від злого російського агресора.

Гортаючи об'ємну майже 500-сторінкову книгу, я натрапив на поезію, в якій згадується Україна і коли хорватські письменники чекали солідарності та допомоги від дружнього українського народу та дружньої країни України, адже Україна та Хорватія взаємно визнали суверенітет одна одної у 1991-му році, відразу після проголошення незалежності своїх країн.

Із 154-х хорватських письменників, а кожен з них написав кілька віршів, письменник Джуро Відмарович згадує Україну у вірші «Відповідь українському поету Борису Іллічу Олійнику». Окрім нього письменник Борис Домогой Білетич назвав свій вірш «Україна», в якому пише:

Коли горить Київ і Крим,
Знову однаково горить
Вуковар, Шкабрня, Сребреница
Та сама історія, інший час, дзеркальне
відображення.

І це не просто посилення,
і не тільки Захід є зрадником.
Східний сусід хворий, його лікують кров'ю
Або кажучи про розміри маленьких.
Йому треба допомогти, шапкою і кулаком.
І північний сусід моєї другої батьківщини,
Атомні ікла, потрібна допомога кулака
І під шапки, і в кулаки, що її як слід і остаточно
поставлять.

І це не просто посилення,
І не тільки Захід є зрадником.
Копія, інший час, та сама історія.

У передмові письменник і співавтор книги Томіслав Домович пише: «Нова війна на європейському континенті була новим стимулом, новим внеском у вже згадані причини хорватської поетичної війни та післявоєнного письма. В тематично апострофованому виданні антивоєнної антологізації, опублікованої в друкованому вигляді автор зазначає: „Ми присвятили себе (Томіслав Домович і Бісерка Голеш Гласнович) дослідженням і поетичним джерелам, прочитавши тисячі віршів, десятки панорам і військових

антологій, сотні окремих авторських збірок, і результат самовідданої праці тепер перед вами. Здається, ми знайшли правильну міру, безкомпромісно нав'язуючи принцип досконалості тексту, не випускаючи з поля уваги загального значення окремого автора для поетичної спадщини та його ролі в сучасній вітчизняній літературі».

Письменниця Бісерка Голеш Гласнович також є співавтором книжки в післямові під назвою «У ту страшну годину (від поетики шуму до тиші)», серед іншого вона згадує українського поета Сергія Жадана, збірку віршів «Показчик кораблів», де міститься алюзія на «Іліаду» Гомера. „Коли йдеться про поетичну творчість, Жадан вважає, що справжня поезія, серед багатьох своїх завдань, також вимагає точності. Сьогодні ми можемо подумати, що Гомер нам страшенно набридає перерахуванням безлічі кораблів і регіонів, битв і воїнів. Але мета поета, насамперед, полягає в тому, щоб у ту чи іншу страшну годину, тобто зіткнувшись із війною, і, віддаляючись чи не віддаляючись від неї, залишити віддане свідчення про те, що інакше минулося б безслідно, як те, що не буде внесено до офіційного історичного реєстру».

Видавцем книги «Цвіркуни в трубі» є мистецька організація «Vjetrokaz», бібліотека Zvezdarnica, редактор Томіслав Домович, фотографія на обкладинці Павла Урбана «Дві дівчини біля стовпа Орlando». Книга видана за підтримки Міністерства хорватських ветеранів Республіки Хорватія, пожертви Івана Чермака та міста Карловац на основі конкурсу програми суспільних потреб у культурі міста Карловац. Співавтори книги Томіслав Домович і Бісерка Голеш Гласнович. Поезію, опубліковану в книзі, написали 154 автори або хорватські письменники. Дизайн та графічну підготовку до друку виконав Амір Яшаревич, обкладинку – Дарія Топлак. Книгу надруковано у Друкарні Маркулін, 2023-го року. / Славко Бурда

ТРЕТІЙ САМІТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СПІЛЬНОТИ У ГРАНАДІ, ІСПАНІЯ

Прем'єр-міністр Андрей Пленкович впродовж двох днів 5-го і 6-го жовтня 2023 року перебував в Іспанії, у Гранаді, де брав участь у третьому засіданні Європейського політичного співтовариства та неформальному засіданні Європейської ради.

Нова зустріч європейської політичної спільноти, створена за ініціативи президента Франції Еммануеля Макрона, зібрала в четвер у Гранаді, Іспанія, представників 27-х членів Європейського Союзу та 20-ти європейських країн. Росія і Білорусь не є частиною неформального політичного форуму, створеного після російського вторгнення в Україну.

Разом із членами ЄС, Президентом Європейської Ради, Президентом Європейської Комісії та Президентом Європейського Парламенту, Албанія, Андорра, Вірменія,

Азербайджан, Боснія та Герцеговина, Грузія, Ісландія, Косово, Ліхтенштейн, Молдова, Монако, Чорногорія, Північна Македонія, Норвегія, Сан-Марино, Сербія, Швейцарія, Туреччина, Україна та Велика Британія.

У Гранаді розпочинаються дебати щодо нової європейської стратегії та реформ, які дозволять розширити Європейський Союз до 35 членів, заявив технічний прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес, який прийматиме саміт Європейського політичного співтовариства у четвер та неформальний саміт ЄС П'ятниці.

«Ми відкриємо великі дебати в Гранаді, які повинні привести нас до глибоких реформ в Європейському Союзі, щоб ми могли розширити Європейський Союз з 27 до 35 членів у найближчі роки», — сказав Санчес.

«Найважливішою темою була ситуація в Україні, виступ президента Зеленського та його прохання про продовження допомоги з боку членів Європейського Союзу та всіх інших, хто був за столом переговорів», — сказав Пленкович журналістам, додавши, що мета полягає в тому, щоб Україна мала як економічні, так і військові сили для захисту від російської агресії.

Глава європейської дипломатії Жозеп Боррель заявив у четвер у Гранаді, що «Європа не може замінити американську підтримку України». Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що «переконана» у продовженні підтримки України США та обговорила це питання з президентом США Джо Байденом.

Пленкович також взяв участь у панелі «Цифрова трансформація та штучний інтелект».

«Я підкреслив той факт, що Хорватія прийняла свою цифрову стратегію до 2032-го року. Ми намагаємося впровадити процес цифровізації, коли йдеться про державу, економіку, усе суспільство. Наприклад, зміни до трудового законодавства щодо роботи вдома. Ми одними з перших врегулювали цифрове питання. За даними Євростату, молодь у Хорватії має найвищий рівень цифрових навичок», — сказав прем'єр-міністр.

В КОРОНИЦІ ДЕНЬ ЖАЛОБИ НА ЗНАК СПІВЧУТТЯ ЗА УКРАЇНЦЯМИ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ В АВТОБУСІ В ІТАЛІЇ БІЛЯ ВЕНЕЦІЇ

Дві сім'ї переміщених осіб (біженців) з Корониці були в автобусі, який впав з естакади та загорівся, у вівторок 3-го жовтня 2023 року в італійському регіоні Венето, убивши 21 людину, у тому числі двох дітей, і 15 з них потрапили до лікарні з важкими травмами. Серед загиблих п'ятеро громадян України, троє дорослих і двоє дітей, які проживали в Короницькому районі як переміщені особи з часів війни в Україні.

Крижевацька єпархія висловлює християнські співчуття родинам загиблих і запрошує вірян помолитися за душі загиблих, а також за одужання поранених та їхніх сімей.

Муніципалітет Плітвіцьких озер оголосив 6-те жовтня 2023-го року днем жалоби на території муніципалітету Плітвіцьких озер у зв'язку з трагічною загибеллю п'ятох переселенців з України (троє дорослих: Василь Ломакін, Сергій Безкоровайний і Тетяна Безкоровайна та двоє дітей: Анастасія Морозова та Дарія Ломакіна), які зараз проживають в районі муніципалітету Плітвіцькі озера, і які загинули в дорожньо-транспортній катастрофі, що сталася 3-го жовтня 2023 року у Венеції (Італія).

У неділю, 8-го жовтня 2023-го року, в Корониці в римо-католицькому храмі св. Священномученика Юрая, криживецький єпископ Мілан Стіпич зі священниками Олегом Грником та Лівіо Маріо відслужили заупокійну літургію за п'ятьма загиблими українцями в автобусній аварії під Венецією (троє дорослих і двоє дітей – брат і сестра), які як біженці знайшли тимчасовий дім у с. Корониця, де збираються в цій церкві на святе богослужіння. Вічна пам'ять і Царство Небесне!

АНСАМБЛЬ «МУЗИЧНИЙ СУВЕНІР» З ХАРКІВА ВІДВІДАВ ХОРВАТІЮ

У вівторок, 10-го жовтня 2023-го року, на терасі перед галереєю Laigus у Ловрані відбувся концерт Ансамблю «Музичний сувенір» з Харків.

Ведучим концерту був Рієцький УКПТ «Дніпро». До членів їхнього товариства приєдналися члени УКПТ «Кобзар» – Загреб та КПТ Русинів та Українців Приморсько-Горанської жупанії «Рушняк» з Рієки, а також мешканці Ловрана та деякі туристи. У виконанні цього всесвітньо відомого інструментального ансамблю з України ми мали змогу послухати чудові інструментальні твори української та світової музики. На згадку про гостювання та чудовий концерт в Хорватії та Ловрані ми, окрім квітів, подарували кожному виконавцю свіжий номер журналу «Слово Кобзаря», один комплект серії шести книг та зокрема, шосту книгу «Українці Хорватії: матеріали та документи» для кожного. Наприкінці дуже приємного музичного вечора ми продовжили спілкування з усіма учасниками музично-інструментального гурту «Музичний сувенір» з України. На завершення зробили спільне фото та отримали символічний подарунок - диск із повним інструментальним виконанням українських та світових хітів у виконанні цього ансамблю з Харків.

● МІЖНАРОДНА ДОНОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ - РОЗМІНУВАННЯ УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЯ В ЗАГРЕБІ

У середу 11-го жовтня 2023-го року в Загребі відбулася перша міжнародна донорська конференція з розмінування України, на яку донори пообіцяли виділити майже півмільярда доларів. Представники з понад 40 країн світу, сотні обговорень та одна спільна ціль — зробити українську землю знову безпечною.

В Загребі зібралися Міністри оборони, закордонних справ, посли, керівники міжнародних організацій, щоб на Міжнародній донорській конференції обговорити важливе питання гуманітарного розмінування України. Вона видалася надзвичайно багатою на добрі новини. Виступаючи, міністри одні за одним говорили про те, що варто збільшити фінансування.

Загалом з урахуванням тих сум, які ми вже отримували від початку повномасштабного вторгнення на розмінування та інші виклики, пов'язані із війною, та з урахуванням нових пакетів допомоги, про які оголосили сьогодні, сумарно ми почули про підтримку на майже пів мільярда євро. Зокрема, сьогодні про нову допомогу оголосила низка країн: Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович повідомив про рішення надати 5 млн євро Україні для гуманітарного розмінування; про надання допомоги на ці потреби наголосив і Міністр закордонних справ Європейського Союзу та співробітництва Іспанії - Хосе Мануель Альбарес. Іспанія спрямує на підтримку гуманітарного розмінування в Україні 1,5 млн євро; Швейцарський уряд виділить понад 100 млн євро на гуманітарне розмінування в Україні упродовж наступних 4 років; Про виділення додаткових коштів на розмінування України оголосила сьогодні й Норвегія. Країна виділить близько 20 млн євро. Ці кошти будуть надані через громадські організації та агенції системи ООН; Додаткові 500 тис. євро на заходи з розмінування в Україні виділяє Словенія. Країна планує надати додаткові виплати

наступного року; Словаччина сподівається завдяки залученню громадського сектору й збору коштів залучити 1,5 мільйона євро; Федеральний уряд Австрії вирішив надати 2 млн євро для розмінування України; Швеція оголосила, що виділяє додаткових 12.5 млн євро для Данської ради у справах біженців / DRC на програму заходів з розмінування в Україні упродовж наступних 3 років.

Звичайно, список країн, які допомагають Україні з розмінуванням — можна продовжувати. Як фінансову допомогу, так і техніку для розмінування, нам надають партнери зі всього світу.

Символічно, що конференція з розмінування України відбулася в Хорватії. Ще 30 років тому ця країна стояла перед викликами, спричиненими війною та замінуванням територій. І лише погляньте на Хорватію сьогодні. Це процвітаюча країна ЄС з багатим досвідом у розмінуванні. Впевнені, що Україна досягне не менших успіхів та у майбутньому зможе експортувати свій досвід та розробки у сфері розмінування.

● МІЖУРЯДОВА УГОДА ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ РОЗМІНУВАННЯ

Україна та Хорватія підписали міжурядову угоду про співробітництво в сфері розмінування

Відповідний документ підписали Перший віцепрем'єр-міністр — Міністр економіки України Юлія Свириденко та Віцепрем'єр-міністр — Міністр внутрішніх справ Республіки Хорватія Давор Божинович за присутності Прем'єр-міністра Республіки Хорватія Андрея Пленковича. Угода між урядами країн, зокрема, передбачає (більше пунктів за посиланням): - заходи нетехнічного та технічного обстеження, розмінування, очищення територій; - обмін знаннями та досвідом щодо розвитку спроможностей з виробництва засобів захисту, обладнання для пошуку мін та розмінування, у сфері підготовки та сертифікації мінно-пошукових собак; - сприяння обміну досвідом з практичного використання обладнання, що використовується у сфері розмінування та ін. Окремо Юлія Свириденко подякувала хорватському народу та Уряду Хорватії за політичну, військову, фінансову і гуманітарну підтримку, яку отримує наша держава та українці з початку широкомасштабного вторгнення.

● ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ РАДИ ЄВРОПИ (ПАРЕ) ВИЗНАЛА ГОЛОДОМОР 1932-1933-х РОКІВ ГЕНОЦИДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЕ) 12 жовтня 2023 року визнала Голодомор 1932–1933-х років геноцидом українського народу. Рішення ухвалили 73-ма голосами “за” і одним “проти”. У резолюції також йдеться про підтримку України та її перемоги у війні з Росією.

“Сьогодні ПАРЕ засудила агресивну війну Росії проти України, наголосивши на важливості дотримання стандартів Ради Європи та закликавши до “єдиного фронту, щоб зупинити агресію та досягти миру, який є всеосяжним, справедливим і тривалим, забезпечуючи верховенство права над пануванням сили”, – заявили в ПАРЕ.

Президент України подякував європейським парламентарям за рішення. “Відновлення історичної справедливості та вшанування пам’яті жертв Голодомору надсилає чіткий сигнал: справедливе покарання за всі минулі та нинішні злочини Москви неминуче”, – сказав Володимир Зеленський.

Міністр закордонних справ України також відреагував на рішення ПАРЕ визнати сталінський Голодомор 1932–1933-х років актом геноциду. “Важливо, що ПАРЕ також закликала всі парламенти держав-членів Ради Європи та інші парламенти наслідувати цей приклад. Це правильно з моральної, історичної й політичної точок зору”, – сказав Дмитро Кулеба.

Наразі Голодомор 1932–1933 українського народу визнали геноцидом близько тридцяти країн світу, а також Європарламент. У липні рішення ухвалив сенат Італії.

● В КРИЖЕВЦЯХ ПРОВОДЯТЬСЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СХІДНОХРИСТІЯНСЬКОЇ ДУХОВНОСТІ

Крижевська єпархія відкриває трирічне навчання східнохристиянської духовності, яке включає основи біблійного, східного та святоотцівського богослов’я, літургії, іконопису, гімнографії та інші допоміжні курси, призначені для особистого духовного розвитку та ознайомлення з духовністю християнського Сходу.

Навчання проводитиметься через спільні зустрічі, лекції, семінари, літургійні відправи і заочні консультації та відбуватиметься виключно у вихідні дні в приміщенні єпископського палацу в Крижевцях (Franje Račkoga 32, Križevci). Для зарахування потрібні ID-картка та атестат про середню освіту. Реєстрація триває з 23-го по 27-е жовтня 2023-го року і відбувається в Ординаріаті Крижевської єпархії, Ф. Рацького 32, Крижевці, тел. (048) 211 - 029. Всю інформацію можна отримати у проф. Івіце Светеца, моб. 099 841 - 7371 або електронною поштою: sikd.tajnistvo@gmail.com.

● В РАМКАХ ФОРУМУ VIA CARPATIA

14-го жовтня 2023-го року директорці Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Івана Франка - Людмилі Бабій передано шосту книгу «Українці Хорватії» із Загреба. З цієї нагоди прозвучали слова вдячності президенту українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» Славкові Бурді за цей щирий дар для бібліотеки!

У ПОЛЬЩІ В ПЕРЕМИШЛІ ВІДБУВСЯ XII КОНГРЕС СФУЖО

14–17-го жовтня 2023-го року в Українському народному домі у Перемишлі відбувся XII Конгрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та ювілейні відзначення з нагоди 75-ліття СФУЖО. В рамках Конгресу пройшла Друга Міжнародна Асамблея «Українка у світі». «Об'єднані любов'ю до України – для її перемоги та відновлення» – під таким гаслом відбулися усі події. Заходи СФУЖО були організовані в партнерстві з Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК).

Події відбулися у Перемишлі – знаковому місці для українського світу – Українському Народному Домі, який є символом незнищенності українського духу. Вибір місця проведення, а саме у Польщі – це також знак поваги і вдячності українського жіноцтва нашим сусідам, які з перших хвилин початку вторгнення прийняли мільйони українських родин, втікачів від війни.

У масштабних заходах взяли участь голови та членкині українських жіночих організацій та авторитетні, професійні, відомі діячки з різних сфер українського життя у світі та в Україні із понад 20-ти країн світу та різних областей України.

14-го жовтня Річні Наради СФУЖО відкрила в. о. Голови СФУЖО Євгенія Петрова. За доброю традицією подія розпочалася молитвою – символом глибокої духовності українок у світі. На Річних Нарадах СФУЖО заслухали звіти голів/представниць складових організацій.

15-го жовтня робота XII Конгресу СФУЖО та Другої Міжнародної Асамблеї «Українка у світі», розпочалася із Божого благословення. В Архикатедральному соборі святого Івана Хрестителя учасники заходу склали подячну молитву, вшанували пам'ять полеглих за волю України

та молилися за мир і перемогу України над російським ворогом. Після Служби Божої відбулося Урочисте відкриття XII Конгресу СФУЖО та Асамблеї «Українка у світі».

16-го жовтня відбулося Ділове відкриття XII Конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, під час якого усі присутні вшанували пам'ять голів та членкинь, які відійшли у засвіти, прослухали звіт за 5 років в. о. Голови СФУЖО Євгенії Петрової та переглянули відеозвіт Представництва СФУЖО при ООН.

Того ж дня відбулися круглі столи: I Круглий стіл «Співпраця з партнерами як запорука спільного успіху»; II Круглий стіл «Деколонізація в різних сферах», на якому підняли питання необхідності деколонізації у різних сферах діяльності: освіти, культури...; 17-го жовтня відбувся III Круглий стіл «Новітня хвиля українських жінок-переселенців з України в діаспорі – виклики та шляхи їхнього подолання» і IV Круглий стіл «Дорожня карта СФУЖО на майбутнє».

Після надання абсолюторії екзекутиві СФУЖО та Звіту Номінаційної комісії, який виголосила Марія Фінів, відбулися вибори Проводу СФУЖО та Контрольної комісії на каденцію 2023-2027рр. Головою СФУЖО обрано Ярославу Хортяні.

За бездоганне виконання обов'язків лідера Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, за гуртування українського жіноцтва та адвокацію українських інтересів у міжнародній спільноті звання Почесної голови СФУЖО було присвоєно Анні Кісіль, Голові СФУЖО 2018-2020 рр. (помертно), та Євгенії Петровій, в. о. Голови СФУЖО 2020-2023 рр.

До складу новообраної Управи увійшли: Маріянна Заяць – I заступниця Голови СФУЖО; Марія Фінів – II заступниця Голови СФУЖО; Оксана Коломoeць – III заступниця Голови СФУЖО, Євгенія Петрова – почесна голова СФУЖО, Зоряна Лазар – скарбник, Ганна Сохань – голова фінансової комісії, Христя Верещак – голова статутної комісії, Одарка Брецько – член Управи СФУЖО, Наталя Осташ – член Управи СФУЖО, Олександра Фарима – голова комісії з протидії насильству, Софійка Зелик – голова з питань культури, Наталя Пошивайло-Таулер – голова освітньої комісії, Люба Любчик – член Управи СФУЖО, Уляна Плавушак-Підзамецька – референт

архіву, Ірина Ярошевич – представник до ООН, Нью-Йорк, Марта Кічоровська Кебало – представник до ООН, Нью-Йорк, Катерина Бондар – представник до ООН, Женева, Контрольна комісія: Голова – Люба Квасниця Кай, Члени контрольної комісії: Марія Судак, Марія Костів.

● ЕПИСКОП МІЛАН СТІПІЧ У КРИЖЕВЦЯХ – ВІДЗНАЧИВ ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ ЕПИСКОПСЬКИХ ВИСВЯЧЕНЬ ТА 20-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА

Крижівецький єпископ Мілан Стіпич на свято св. Луки, апостола і євангеліста, 18-го жовтня 2023-го року відзначив третю річницю єпископської хіротонії та двадцяту річницю священства урочистою літургією в кафедральному соборі Пресвятої Трійці в Крижівцях.

«На літургії, яку очолив сам єпископ», у співслужінні кількох священників. У проповіді на літургії отець Іван Чорич, директор Дитячого будинку «Св. Марко Крижівчанин» говорив про святого апостола і євангеліста Луку, а його професію лікаря тіла порівняв із покликанням єпископа, який покликаний бути лікарем людських душ. Отець-проповідник Іван Чорич від імені всіх присутніх привітав владика Мілана з ювілеєм. На Літургії співали співаки катедри та богослови греко-католицької семінарії під орудою канцлера катедри Озрена Богдановича.

8-го вересня 2020 року Папа Франциск оголосив, що призначає монсеньйора Мілана Стіпича новим єпископом Крижівців, тобто єпископом Крижівської греко-католицької єпархії, до якої належать усі католики візантійського обряду в Хорватії, Словенії та Боснії та Герцеговині. Девізом свого єпископського служіння він взяв слова з псалма 117 (118), 17: «Я буду жити і розповідатиму

про діла Господні». Єпископські свячення монсеньйора Мілана Стіпича відбулися в Крижівцях 17-го жовтня 2020 р. Головним посвячувачем був єпископ Крижівців Нікола Кекіч, а у висвяченні ще брали участь кардинал Йосип Бозаніч, архієпископ і митрополит Загреба та архієпископ Монс. Джорджіо Лінгва, Апостольський Нунцій в Республіці Хорватія.

У 2020-му році монсеньйор Мілан Стіпич повернув управління дієцезією із Загреба до первісної штаб-квартири в Крижівці, де він сам оселився. На многая літа, отче владико!

● В ЕТНОГРАФІЧНОМУ МУЗЕЇ В ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ ВИСТАВКА – УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА – ЖИВА ТРАДИЦІЯ

На виставці були представлені вишиті вироби ручної роботи зі скарбниці представників української національної меншини, особливу увагу приділено вишиванкам, так званим вишиванкам, які вважаються «генетичним кодом» українців, або, як кажуть, «одягом народу» вільних людей».

Експоновані традиційні та сучасні вишиванки та інші вироби ручної роботи з приватних колекцій учасників громади свідчать про традицію, яка досі живе в побуті українців. Незважаючи на те, що зовнішній вигляд значно змінився, сорочка протягом століть була і залишається символом віри, надії та любові, а разом з державним гербом і прапором – символом мужності, боротьби та перемоги.

З огляду на сучасні події та прибуття українських емігрантів до Загреба, виставка мала на меті ознайомити хорватську громадськість із цінностями української культури та водночас сприяти взаєморозумінню та встановленню взаємин між двома дружніми народами.

Виставка діє з 28-го вересня по 31-ше жовтня 2023 р., а організована за підтримки: Української громади міста Загреб, Ради національних меншин Республіки Хорватія, Представників української національної меншини м. Загреб, представників української національної меншини в Загребській жупанії.

У рамках виставки «Українська вишиванка – традиція жива» в Етнографічному музеї у п'ятницю, 20-го жовтня 2023 року, відбувся показ фільму «Спадок нації». Це перший художній документальний фільм про українські вишиванки, який розповідає про їхнє значення для збереження самобутності українського народу. Фільм розповідає про особливості вишиванки в різних регіонах України та побудований на унікальних історіях людей, які віддані значенню вишиванки у їхньому житті. Крізь призму людських історій автори показують духовно-історичний зв'язок життя українців із вишиванками – українськими вишиванками.

● XII КОНГРЕС СКУ ОБРАВ ПРЕЗИДЕНТА ТА НОВУ РАДУ ДИРЕКТОРІВ

22-го жовтня, 2023-го року, в ході XII Світового Конгресу Українців (СКУ) відбулося переобрання президента та Ради директорів, які очолюватимуть Світовий Конгрес Українців наступні 4 роки. У Конгресі, що відбувався у гібридному форматі, взяли участь майже 300 делегатів та гостей із 30-ти країн світу. Під час заходу про важливу працю відзвітували президент СКУ Павло Ґрод та провідники організації.

З привітаннями до учасників звернулися Блаженніший Єпіфаній, Митрополит Київський і всієї України, Блаженніший Святослав, глава Української Греко-Католицької Церкви, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба, генерал-лейтенант, начальник Головного управління розвідки Міноборони Кирило Буданов, в. о. Міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандєєв та інші.

Відповідно до рішення XII Конгресу, першим віцепрезидентом СКУ залишається Стефан Романів (Австралія), другим віцепрезидентом стала новообрана голова СФУЖО Ярослава Хортяні (Угорщина), третім віцепрезидентом буде Андрій Футей (США). Також віцепрезидентом від Європейського Конгресу Українців (ЕКУ) було обрано Петра Ревка (Велика Британія). Віцепрезидентом із фінансових питань продовжує бути Анатолій Мурга (США), а віцепрезидентом з операційних питань Зенон Потічний (Канада). Незмінним віцепрезидентом з питань розвитку та збору коштів залишається Юрій Гуцуляк (Канада). Праця світового українства також буде посилена за рахунок десяти регіональних віцепрезидентів:

Марта Фаріон – віцепрезидент у Північній Америці (Канада, США, Мексика); Юрій Данилишин – віцепрезидент у Південній та Центральній Америці (Аргентина, Бразилія, Колумбія, Парагвай, Венесуела, Центральна Америка); Володимир Когутяк – віцепрезидент у Західній Європі (Австрія, Бельгія, Франція, Німеччина, Ірландія, Люксембург, Нідерланди, Швейцарія, Велика Британія); Мирослав-Микола Петрецький – віцепрезидент у Східній Європі (Білорусь, Чехія, Естонія, Грузія, Угорщина, Латвія, Литва, Молдова, Польща, Румунія, Словаччина); Мирослав Гочак – віцепрезидент у Південно-Східній Європі (Боснія і Герцеговина, Болгарія, Хорватія, Косово, Чорногорія, Північна Македонія, Сербія, Словенія); Роман Микитенко – віцепрезидент у Північній Європі (Данія, Фінляндія, Ісландія, Норвегія, Швеція); Павло Садох – віцепрезидент у Південній Європі (Кіпр, Греція, Італія, Мальта, Монако, Португалія, Іспанія); Євген Семенов – віцепрезидент в регіоні Близького Сходу та Центральної Азії (Вірменія, Азербайджан, Ізраїль, Йорданія, Казахстан, Киргизстан, Ліван, Туреччина, Об'єднані Арабські Емірати, Узбекистан); Дзвінка Качур – віцепрезидент у регіоні Африки (Єгипет, Гвінея, Мозамбік, Туніс, ПАР та весь африканський

континент); Наталія Пошивайло-Таулер віцепрезидент у регіоні Океанії та Азії (Австралія, Китай, Японія, Індія, Індонезія, Малайзія, Монголія, Нова Зеландія, Філіппіни, Сінгапур).

“Присягаю своєю честю служити українським громадам світу, в мірі своїх сил і здібностей та сумлінно виконувати обов’язки президента Світового Конгресу Українців. І нехай Господь мені у цьому допоможе”, – заприсягся переобраний президент СКУ Павло Грод.

ГОЛОВА ПАРЛАМЕНТУ ХОРВАТІЇ ГОРДАН ЯНДРОКОВИЧ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ДРУГОМУ ПАРЛАМЕНТСЬКОМУ САМІТІ МІЖНАРОДНОЇ КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ У ПРАЗІ

Голова парламенту Хорватії Гордан Яндроківич у вівторок 24-го жовтня 2023-го року взяв участь у другому парламентському саміті Міжнародної Кримської платформи у Празі та виступив із вступною промовою на пленарному засіданні саміту.

Гордан Яндроківич подякував Палаті представників чеського парламенту за співорганізацію цього річного парламентського саміту разом із Верховною Радою України. Він нагадав, що минуло понад 600 днів від початку жорстокої російської агресії, позначеної величезними матеріальними руйнуваннями України та винятковими стражданнями, але й героїзмом українського народу. Паралельно з цим ми продовжуємо бути свідками багатьох інших далекосяжних наслідків агресії на безпековому, гуманітарному та економічному рівнях. Виклики, з якими стикаються наші демократії та демократичні інститути, також посилюються, а російська агресія проти України відкрила простір для різноманітних регіональних воєн та інших дестабілізуючих дій. Останнім прикладом є жорстока терористична атака ХАМАСУ на Ізраїль, яка заслуговує найсуворішого засудження. Вищезазначене, а також нове посилення нестабільності на Західних Балканах може легко

привести до зменшення глобальної уваги до воєнних подій в Україні та, таким чином, перемістити увагу на користь Росії, чого слід уникати.

Водночас, зазначив голова парламенту, деякі європейські країни помічають певну втому у підтримці України. Частково причину слід шукати в страху громадян перед різноманітними геополітичними та безпековими наслідками подій на Близькому Сході, у страху перед наслідками нового зростання нелегальної міграції, а також у тягарі конкретних внутрішньополітичних питань у певних країнах Європи. Однак слід усвідомлювати, що саме такі ситуації часто використовуються різними популістськими та екстремістськими акторами, часто-густо під сильним впливом російського нарративу.

У цьому контексті пан Яндроківич закликав посилити зусилля представників парламенту, щоб зберегти суспільну підтримку України в її справедливій боротьбі за свободу. Це, додав він, – також боротьба і за наші спільні цінності, такі як мир, демократія, верховенство права, захист прав людини та прав меншин.

На завершення Гордан Яндроківич наголосив на винятковій важливості парламентського виміру Міжнародної Кримської платформи, відкритої минулого жовтня в Загребі, як потужного інструменту міжнародної підтримки та мобілізації всіх наявних ресурсів для допомоги Україні. Ця підтримка надзвичайно важлива, тому що остаточна перемога України у війні є перемогою Європи та європейських цінностей.

САМІТ “ФОРМУЛИ МИРУ” НА МАЛЬТІ: ЩО ЗАПРОПОНУВАЛА КАНАДА

На Мальті відбулася третя зустріч радників з національної безпеки щодо української “формули миру”. Зустріч тривала 28-29-го жовтня, йшлося про ядерну, продовольчу та енергетичну безпеку. Крім того, партнери України обговорили звільнення полонених і депортованих, а також відновлення територіальної цілісності України.

У саміті взяли участь понад 65 країн, тоді як до попередньої зустрічі в Саудівській Аравії долучилися представники 40 країн. Перелік країн-учасниць ще не розкривали. Втім, відомо, що у зустрічі вперше взяла участь Вірменія, водночас представника Китаю цього разу не було.

Робочі групи за участю дипломатичних представників різних країн пропрацювали п’ять пунктів формули миру. Зокрема, створили план дій щодо повернення заручників і депортованих українців. Партнери України прагнуть створити міжнародну моніторингову групу для збору інформації та отримання доступу до місць утримання людей. Також йшлося про додаткові санкції проти Росії та її офіційних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права.

Делегація Канади озвучила пропозицію створити міжнародну коаліцію країн, яка сприятиме зокрема поверненню українських дітей, депортованих чи примусово переміщених Росією з тимчасово окупованих територій України. Пропозицію підтримали багато країн-учасниць саміту, повідомили в Офісі Президента України.

“Зазначена ініціатива стане продовженням плану Bring Kids Back UA глави Української держави. Пропозиція щодо міжнародної коаліції – це елемент плану реалізації української формули миру в частині повернення депортованих дітей, звільнення цивільних заручників і військовополонених”, – пояснили в Офісі президента.

Також учасники погодили план щодо ядерної безпеки – повне виведення персоналу Росії з Запорізької АЕС, передача контролю над станцією України, посилення ролі МАГАТЕ в контролі за дотриманням правил експлуатації ядерних установок, а також вивчення механізмів відповідальності за невиконання принципу ядерної безпеки.

Аби гарантувати енергетичну безпеку України, робоча група саміту запропонували розробити модель енергетичної стійкості. Це допоможе запобігти порушенням енергетичної безпеки та уможливити використання енергетики як важеля впливу в майбутніх актах агресії.

Присутні також пропрацювали пункт про продовольчу безпеку. Пропонується встановити міжнародні гарантії безпеки для безперервного постачання продовольства. Для цього, зокрема, необхідно посилити захист портової та логістичної інфраструктури України, забезпечити розмінування морських шляхів у Чорному морі, а також підтримати страхування суден і вантажів, що перевозяться в та з морських портів України.

Щодо дотримання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України, а також світового порядку, робоча група пропонує зосередитись на реформі Ради безпеки ООН та обмеженні права вето, посиленні ролі Міжнародного суду ООН шляхом визнання обов'язкової юрисдикції суду в усіх спорах щодо порушень Статуту ООН. Крім того, країни-учасниці саміту закликають створити системи раннього попередження про дії, що порушують суверенітет і територіальну цілісність держав.

● МІЖНАРОДНИЙ КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК ІНТЕРЛІБЕР 2023

Міжнародний книжковий ярмарок Interliber 2023, який завершився в неділю, 12-го листопада 2023 року на Загребському ярмарку, цього року відвідали понад 120 тисяч відвідувачів, а видавці отримали на 20 відсотків більший дохід.

Протягом шести днів на 45-му Інтерлібрі понад 300 видавців із 13 країн представили та виставили свої видання на понад 13 000 квадратних метрів у павільйонах 5, 6, 7 та 7а Загребського ярмарку.

Ярмарок також відвідав прем'єр-міністр Андрей Пленкович, який зазначив, що видавництво та книжкова галузь за підтримки Уряду добре та якісно подолали кризу до, під час ковіду та в час, що слідував після пандемії. Він підкреслив, що щорічно в Хорватії виходить від чотирьох до п'яти тисяч нових видань і додав, що видавці задоволені прибутком і величезним відгуком.

Міністр культури та медіа Ніна Обулен Коржинек зазначила, що під час її повноважень Міністерство культури та медіа подвоїло бюджетні асигнування на книги та видавництво з трьох до шести мільйонів євро.

Українська книга та українські письменники, які спеціально їздили до Загреба за два дні, презентували Україну у п'ятницю (10.11.2023) та суботу (11.11.2023) кількома панелями.

Так, у п'ятницю, 10-го листопада 2023 року, у павільйоні «7» відбулася панель «Україна» на тему «Культура і війна». Книга після війни – пролог для повоєнної України. Модератором була Сімона Гольдштейн, а гостями – Дарія Павлешен, Євген Степаненко, Інес Сабліч та Володимир Арсенієвич.

Того ж дня за участю Людмили Дядченко, Юрія Лисенка та Дарії Павлешен відбулася презентація поезії Людмили Дядченко: поетичний простір України, Трансформації в рамках «Україна у фокусі».

Також під назвою «Україна у фокусі» у суботу, 11-го листопада 2023 року, відбулася презентація письменника Юрія Винничука: Практика брехні. Брехня як конститутивний принцип літератури, а учасниками були: Юрій Винничук, Юрій Лисенко, Дарія Павлешен та Йосип Іванович.

На останній панелі, Україна, у центрі уваги була презентація автора Юрія Лисенка: хорватсько-українські культурні зв'язки, в якій також брали участь Юрій Лисенко, Дарія Павлешен, Жарко Йовановські, Сініша Матасович та Йосип Іванович.

Організаторами всіх чотирьох панелей «Україна у фокусі» були: IDEMO – Інститут демократії, Загреб та ZNK HNG за підтримки Міністерства культури та ЗМІ Республіки Хорватія, Асоціації видавців та книготорговців.

● ТРЕТІЙ ГЕОСТРАТЕГІЧНИЙ ФОРУМ – «GEOFOR», ВІДБУВСЯ В ДОМІ ЄВРОПИ В ЗАГРЕБІ

«Війна в Україні та криза біженців у Європі: війна за територію, їжу, енергію та населення»

Третій випуск геостратегічного форуму – GEOFOR, який об'єднує та завершує роздуми про необхідність нової парадигмальної суспільної думки, відбувся у п'ятницю, 17-го листопада 2023 року в Домі Європи в Загребі.

Форум проходив під назвою «Війна в Україні та криза біженців у Європі: війна за територію, їжу, енергію та населення». Форум, організований Інститутом європейських та глобалізаційних досліджень, розглядав питання війни в Україні з точки зору геополітичних та історичних причин. Форум відкрив д.т.н. Anđelko Milardović, Інститут міграції та національностей/Факультет хорватських студій Загребського університету – засновник GEOFOR та директор Інституту європейських та глобалізаційних досліджень, головою GEOFOR був Міслав Вушкович, а модераторами – Ана Єркович та Міслав Вушкович.

У двох панелях під назвою «Геополітика війни в Україні та криза біженців: причини і наслідки та архітектура безпеки Європи та світу після завершення російсько-українського конфлікту» авторитетні експерти обговорювали

Крім того, важливо відзначити, що в павільйоні «5» на стенді видавництва «ALFA» була представлена книга Сергія Бурди «Історія України», написана хорватською мовою. Під час огляду павільйону 5, за словами продавчинь на стенді «Альфи», книга викликала великий інтерес, багато відвідувачів просили ще книгу, і вона добре продавалася.

позицію Європи та колективного Заходу щодо українського конфлікту, ролі та (не)здатності впоратися з позицією ЄС і Хорватії в глобальній площині негаразду. Сучасна констеляція речей чітко вказує на необхідність публічного обговорення цих тем з експертної точки зору з метою імплементації наукових міркувань у державну політику та політику безпеки.

ВЛАДИКА МІЛАН СТІПІЧ ВІДВІДАВ УКРАЇНУ З ГУМАНІТАРНИМ ТА БЛАГОДІЙНИМ ВІЗИТОМ

З 13-го по 15-те листопада 2023 року Мілан Стіпіч, Крижинецький владика відвідав Україну, де взяв участь у міжнародній конференції з душпастирської перспективи зцілення ран війни у Львові та відвідав дім для сиріт війни в Івано-Франківську.

Міжнародну конференцію «Зцілення ран війни – душпастирсько-психологічна перспектива та досвід Хорватії» організували Український Католицький Університет, Філософсько-Богословський Факультет – Кафедра Душпастирського Богослов'я у Львові, Греко-Католицька Теологічна Семінарія у Львові, Львівська греко-католицька духовна семінарія Крижевацька Єпархія та Карітас Крижевацької єпархії Асоціація DoDo (Добро Добрим) з Великої Горіци та міста Загреб.

Конференція відбулася в приміщенні Українського Католицького Університету у Львові, на ній були присутні: Її Ексцеленція Аніца Джаміч, Посол Республіки Хорватія в Україні, яка виступила з вітальним словом, Греко-Католицький Митрополит і Архієпископ Львівський Ігор Возняк, який безпосередньо і відкрив конференцію, єпископ Мілан Стіпіч, який виголосив спеціальну промову, пані Етна Нікіч, яка також привітала присутніх.

Серед доповідачів конференції були Зоран Комар, найвідоміший хорватський фахівець з посттравматичного стресового розладу, отець Юрій Шчурко, доктор душпастирської теології та декан Теологічного факультету у Львові, д-р Герман Вукушич, проф. Доктор з Клінічного

госпітального центру в Загребі та інші. Свідчення про зцілення ран війни та душпастирство представили ветеран Вітчизняної війни Іван Толіч та священник отець Іван Чорич. На лекціях йшлося про душпастирську та психологічну допомогу людям, які пережили травми війни, поранення, втрату рідних, було представлено хорватський досвід Вітчизняної війни та післявоєнного періоду, а також українські експерти говорили про травми війни та їх наслідки.

Конференція розпочалася святою літургією, яку очолив єпископ Мілан Стіпіч у каплиці греко-католицької семінарії Святого Духа у Львові. У своїй проповіді до богословів та учасників конференції єпископ Стіпіч говорив про важливість і духовну цінність Різдяного посту, який для католиків візантійського обряду починається 15-го листопада і є важливою складовою духовних зусиль віруючих у підготовці до великого свята Різдва Христового, а також важливим чинником внутрішнього духовного зростання. Єпископ Стіпіч побажав богословам рясних духовних благословень у їхній подальшій душпастирській та апостольській праці на благо Церкви Божої. Під час зустрічі з богословами зі Львова єпископ Стіпіч згадав їхні гастролі в Хорватії минулого літа, коли вони у багатьох містах Хорватії своїми духовними інструментами оркестру тишили численну публіку.

На другий день, 15-го листопада, єпископ Стіпіч відслужив Божественну літургію у храмі св. Софії в Українському Католицькому Університеті, де він представив Крижевацьку Єпархію та життя Католицької Церкви в Хорватії, а також перспективу можливої майбутньої співпраці та сопричастя з Церквою в Україні.

У четвер, 16-го листопада, єпископ Мілан Стіпіч разом із представниками Товариства Добро Добрим відвідали м. Івано-Франківськ, де перебували у сестри Вероніки Галатан ЧСВВ, василіянки, яка багато років працювала в Крижевацькій єпархії і яка відкрила новий дім в Івано-Франківську для дітей-сиріт, яких в українському суспільстві стає все більше через війну в Україні. З цієї нагоди вони висловили свою духовну та моральну підтримку сестрі Вероніці та її сестрам і передали цінну

гуманітарну допомогу від гуманітарної асоціації Великої Гориці – DoDo та Карітасу Крижевацької єпархії. Також обговорили можливу співпрацю між дитячим будинком дитини з Івано-Франківська та Дитячим павільйоном «Св. Марко Крижевчанин», якою керує Крижевська єпархія в Крижевцях.

У ВУКОВАРІ ВІДБУЛАСЯ ЛІТУРГІЯ ЗА ЗАГИБЛИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ ТА ВСІХ ЖЕРТВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ В ХОРВАТІЇ

У вівторок, 21-го листопада 2023 року, на свято Введення в храм Пресвятої Богородиці, у Вуковарі відзначили День пам'яті загиблих греко-католиків та всіх жертв Вітчизняної війни.

За упокій душ усіх померлих греко-католиків Вуковара та інших греко-католицьких парафій Східної Славонії, а також усіх жертв Вітчизняної війни у греко-католицькій парафіяльній церкві Царя Христа у Вуковарі відбулася Архиєрейська Літургія св. Йоана Золотоустого, служив монсеньор Мілан Стіпіч, єпископ Крижевської дієцезії, а йому співслужили вуковарський греко-католицький священник о. Олег Закалюк, парох Петровців о. Мр Владімір Седлак, вуковарський римо-католицький священник о. Ніко Йосіч, о. Мирослав Барничко і о. Владімір Магоч та диякони о. Антоній Паїч і о. Жоао Мігель з Бразилії.

У літургії взяли участь численні віряни та делегація міністра у справах ветеранів Тетяни Крезо, представники мера Вуковара Крістіна Білич і Дарко Діміч, мер Мілан Грубач, бригадний генерал Петар Чабар, президенти кількох культурних організацій та мистецьких товариств, члени ветеранських та міліцейських товариств. Літургію співав катедральний хор з Ужгорода, Україна, під керівництвом отця Святослава Задорожного. Єпископ Мілан Стіпіч зазначив, що обов'язком усіх громадян країни є виявити найбільшу пошану до жертв, які віддали найцінніше – власне життя – за свободу та спокій рідної землі. Він зазначив,

що в агресії проти Республіки Хорватії у Вітчизняній війні, особливо у Східній Славонії, багато греко-католиків, які за національністю були русинами, українцями та хорватами, загинули як мирні жителі, так і хорватські захисники. «Війна є злом для всіх і завжди залишає грікі спогади та рани в серцях людей і народів. Проте ми християни і це, власне, і визначає нас. Як християни, ми повинні завжди дивитися на всі наші травми та все зло, яке спіткає нас, навіть тяжкі втрати, крізь призму Христа. Він Той, Хто помер за нас на хресті і Хто воскрес як праведник зі своїм євангелієм любові, миру та філантропії, є єдиним, хто може дати нам мир і сенс нашим мирським стражданням. Тому молимося за мир у нас і навколо нас, і за мир в Україні, і на Святій Землі, і в усьому світі. Ми сподіваємося жити і будувати далі життя навколо нас. Усе це ми можемо зробити з Христом, єдиним подателем справжнього миру», – сказав єпископ Стіпіч. Після Святої Літургії у парафіяльній залі відкрилася виставка Ненада Барніча «Вітчизняна війна в коміксах», яку відвідали також учасники мотоклубу «Голубіце».

ВІДБУЛОСЯ 104 ЗАСІДАННЯ РАДИ У СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

23-го листопада 2023 року в приміщенні Уряду Республіки Хорватія відбулося 104 тематичне засідання Ради у справах національних меншин.

Сесію відкрив президент Ради Тібор Варга, на якій були присутні члени Ради та представники Хорватського радіотелебачення, генеральний директор Хорватського радіотелебачення Роберт Швєб, Ренато Куніч, помічник генерального директора Хорватського радіотелебачення Рахела Штефанович, Головний редактор НТВ1, НТВ2, НТВ3, НТВ4 та каналу Міжнародної телевізійної програми Данієла Драштата, редактор шоу «Prizma», Александра Ерак, редактор редакції внутрішньої політики та суспільства хорватського радіо IMS, також Неманя Реліч, уповноважений виконувати обов'язки голови Офісу віце-президента Уряду Республіки Хорватія з питань соціальної діяльності та прав людини, та Ірена Крегар Шегота, голова Сектору розвитку культури та мистецтва Міністерства культури та медіа Республіки Хорватія.

Голова Ради попередньо представив досягнуті результати Ради, тісно пов'язані з темою «Робота Ради та представників національних меншин» з порядку денного 103-ї сесії, що відбулася 14-го вересня 2023 року. На виборах до депутатів рад та представників національних меншин у 2023 році, які відбулися 7-го травня 2023 року, було обрано 339 рад та 105 представників національних меншин.

Міністерство адміністрації та юстиції повідомило, що 20-го жовтня 2023 року в Реєстрі рад, координації рад та представників зареєстровано 84 із 86 запитів, а 2 запити перебувають у стадії вирішення.

Крім того, із 266 заяв про реєстрацію новообраних рад зареєстровано 226, тобто 85% заяв про реєстрацію задоволено. Вирішується питання про реєстрацію однієї (1) координації рад та представників.

Крім того, щодо зобов'язання оплатити об'єднанням-висуванцям кандидатів витрати на рекламу виборів, у міністерстві повідомили, що звернулися з листом до 283-ої органів місцевого та регіонального самоврядування. Було 248 одиниць, з яких 183 одиниці сплатили вартість, 19 одиниць не здійснили оплату, при цьому 46 одиниць повідомили міністерство про те, що в їхньому районі немає кандидатур, а 35 одиниць не надали відповідь.

Міністерство внесло зміни до Положення про відшкодування витрат та винагороду за роботу членів ради та представників національних меншин: голова ради, заступник голови і члени ради та представник користуються правом на щомісячну винагороду в розмірі до 75% суми коштів, визначених для щомісячної винагороди члена представницьких органів цієї одиниці, на відміну від Указу від 2006-го року, коли вони мали право на максимальну суму 50% щомісячної премії, заступнику президента та іншим членам визначається Радою шляхом консультацій і набуває чинності не пізніше, ніж на початку наступного року.

На сесії також розпочато обговорення Звіту Хорватського радіо і телебачення про створене спільне виробництво та опубліковані програми, призначені для інформування представників національних меншин у Республіці Хорватія у 2022-му році.

Звіт за 2022-й рік показує, що у 2022-му році Хорватське телебачення опублікувало 6 388,56 хвилин контенту, призначеного для представників національних меншин, що становить 1,22% від загальної трансляції програми.

ВІДЗНАЧЕННЯ 90-ТИХ РОКІВ ГОЛОДОМОРУ – ГЕНОЦИДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Після того, як Уряд Республіки Хорватія підтримав ініціативу парламенту Хорватії, у червні цього року парламент Хорватії прийняв Декларацію про визнання Голодомору 1932-1933-х років геноцидом українського народу, в якій рішуче засудив злочин геноциду шляхом примусового голодування українського народу.

У п'ятницю, 24-го листопада 2023-го року, з нагоди 90-х роковин Голодомору члени Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» з їхніми друзями та гостями запалили свічки біля пам'ятника Тарасу Шевченку та вшанували пам'ять жертв Голодомору 1932- 1933-х років в Україні. Після хвилини мовчання та пам'ятної промови, яку виголосив Славко Бурда, президент УКПТ «Кобзар» – Загреб, усі вирушили до Старозагребської школи, де кожному було вручено буклет – брошуру професорки Галини Саган з Києва «Внесок української діаспори в Республіці Хорватія у визнання Голодомору 1932-1933-х років актом геноциду проти українського народу».

Після відповідних промов та роздачі брошур про Голодомор в Старозагребській школі, вони знову попрямували до вулиці Української, до пам'ятника Тарасу Шевченку де з нагоди 90-х роковин Голодомору 1932-1933 років в Україні, делегація Уряду Республіки Хорватія на чолі з Прем'єр-міністром Андреєм Пленковичем запалили свічки та вшанували пам'ять загиблих разом із Послом України в Республіці Хорватія - Його Високоповажністю Василем Кириличем та з численними українцями хорватської столиці.

У співкатедральному соборі св. Кирила і Методія в Загребі, в суботу 25-го листопада 2023-го року відбулася літургія вшанування всіх жертв Голодомору – штучно спричиненого голоду, якому український народ піддався у 1930-х роках радянським сталінським режимом, і в якому загинуло кілька мільйонів невинних людей. Літургію з поминанням очолив отець Володимир Симунович, протосвятитель (генеральний вікарій) Крижевської єпархії, отець Ненад Краячич, новопризначений парох парафії св. Кирила і Методія та отець Олег Гірник, який душпастирсько опікується українськими біженцями в районі Корениці.

Опісля Служби Божої та панахиди, річниця, яка вже відзначається в усьому світі в четверту суботу листопада, була супроводжена акцією «Ми пам'ятаємо» та виставкою «Неосуджений геноцид українців повторюється» в Архієпархіальному душпастирському інституті в Загребі.

Ювілей було урочисто відзначено особливою молитвою та панахидою, яку очолив настоятель Загребського собору і канонік Першостольної Загребської капітули монсеньйор Златко Корень, а також виконанням духовного гімну українського народу у виконанні Українського хору УГМЗ.

Президент Ради національних меншин РХ Тібор Варга також взяв участь у вшануванні 90-х роковин Голодомору – геноциду українського народу, здійсненого комуністичним сталінським режимом у період з 1932-1933-ті роки.

Організаторами вшанування виступили Посольство України в Республіці Хорватія, Українська громада міста Загреб – член Української громади Республіки Хорватія, Вуковар та представник української національної меншини міста Загреб, Віктор Філіма.

Організацію та проведення цього ювілею фінансово підтримала Рада національних меншин Республіки Хорватія. Серед запрошених гостей були також українці з усієї Хорватії, які спеціально приїхали відзначити цю річницю.

Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич у своєму зверненні подякував Республіці Хорватія та Хорватському парламенту за прийняття Декларації, а також хорватському народу за потужну підтримку.

● СВЯТКУВАННЯ 400-ЛІТТЯ МУЧЕНИЦЬКОЇ СМЕРТІ СВ. ЙОЗАФАТА В КАНІЖІ З ТЕЛЕТРАНСЛЯЦІЄЮ

Святкування 400-ліття мученицької смерті св. Йозафата Кунцевича, єпископа Полоцької архієпархії (1623-2023) завершилась у неділю, 26-го листопада 2023 р., у парафіяльному костелі Різдва Пресвятої Богородиці в Каніжі біля Славонського Броду. Урочисту архиєрейську літургію відслужив єпископ Мілан Стіпич із Крижевців. Окрім місцевого пароха Андрея Лучина, який півтора роки тому прибув до Каніжі з України разом із сім'єю, співслужили шість греко-католицьких священників і троє дияконів, служили богослови Криживецької дієцезії. На початку літургії єпископ Стіпич освятив нововстановлений іконостас, який був виготовлений і нещодавно привезений з України і є даром Крижевацької єпархії та парафіян цієї парафії, а також Святий Престол – вітвар, проскомидикон – стіл для приготування святих дарів, а також тетраподій – столик у наві храму для ікон – відреставрований місцевими майстрами. Уточнюючи значення іконостасу, єпископ Стіпич наголосив, що це «Євангеліє в картинах, яке вводить нас у глибину молитви, візуально показує таємницю нашої віри та оберігає святиню, яка є особливим місцем Божої близькості та Божого духу». На літургії співав місцевий Каніжський полк, а також квінтет українських богословів з Папського Українського Інституту св. Йосафата в Римі. Літургію транслювало Хорватське радіо і телебачення на першій програмі. Ікона св. Йосафата, зробленого в Україні, та його мощі, які протягом місяця паломничили греко-католицькими парафіями Славонського деканату, віднині будуть виставлені для публічного почитання вірянами у храмі в Каніжі. Ввечері, перед святкуванням, у храмі була відслужена Вечірня літургія.

● У БРЮССЕЛІ ЗАТВЕРДИЛИ СТРУКТУРУ РАДИ НАТО-УКРАЇНА ТА ПРОГРАМУ НА 2024-Й РІК

Міністри закордонних справ країн-членів НАТО та України, 29-го листопада 2023-го року затвердили структуру Ради НАТО-Україна та програму роботи на 2024-й рік. Про це йдеться у заяві Ради НАТО-Україна (РНУ) на рівні міністрів закордонних справ.

«Міністри підбили підсумки реалізації розширеного пакета наданої Україні політичної та практичної підтримки. Міністри затвердили структуру РНУ та амбітну програму роботи на 2024-й рік», - зазначається у заяві.

У цьому контексті вказано на те, що НАТО і Україна «вже працюють і ухвалюють рішення спільно, на рівних, з широкого кола питань, включно з оперативною сумісністю, енергетичною безпекою, інноваціями, кіберзахистом і стійкістю». Столтенберг вражений реформами в Україні під час війни. «Ми будемо і далі розвивати ці напрямки роботи. РНУ також зарекомендувала себе як надійний механізм проведення консультацій в умовах кризи. НАТО продовжує надавати Україні терміново необхідну нелетальну допомогу», - заявили глави МЗС країн НАТО та України.

Також було повідомлено про трансформацію Всеосяжного пакету допомоги у «багаторічну програму зі сприяння у відновленні українського сектору безпеки і оборони та з підтримки стримування й оборони України в довгостроковій перспективі».

«У рамках цих зусиль ми розробляємо «дорожню карту» для переходу України до повної оперативної сумісності з НАТО. Ми також розробляємо нові проєкти з гуманітарного розмінування, медичної реабілітації поранених українських військовослужбовців і розвитку оборонно-промислового потенціалу України на основі стратегічного огляду оборонних закупівель», - йдеться у заяві.

НАТО не припинить підтримки України - це чіткий сигнал Росії

У ній також зазначається, що Україна підтвердила свою прихильність продовженню демократичних реформ і реформ сектору безпеки. Зі свого боку держави-члени

НАТО під час засідання надали Україні рекомендації щодо проведення пріоритетних реформ. «Рада НАТО-Україна вітає представлення Україною адаптованої Річної національної програми на 2024-й рік і з нетерпінням очікує її реалізації. Міністри закордонних справ НАТО проведуть регулярну оцінку прогресу по лінії адаптованої Річної національної програми», - зазначається у заяві.

У ній також наголошується, що держави-члени НАТО «залишаються непохитними у своєму зобов'язанні далі нарощувати політичну та практичну підтримку України, яка продовжує обстоювати свою незалежність, суверенітет і територіальну цілісність у межах міжнародно визнаних кордонів, і продовжуватимуть надавати підтримку стільки, скільки буде потрібно».

ПІДПИСАНО УГОДУ ПРО СПІВПРАЦЮ З ПОЛІТЕХНІКОЮ МІСТА ШИБЕНИК В ХОРВАТІЇ

В четвер 30-го листопада 2023-го року проректор з науково-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Сергій Шарин зустрівся з ректором Політехніки Шибеника (м. Шибеник, Хорватія) Любо Рунічем. У розмові взяли участь Почесний консул Республіки Хорватії на заході України Віталій Запужляк, колишня помічниця міністра юстиції Хорватії Майя Цвітан Грубішин, виконуючий обов'язки завідувача кафедри туризмознавства і краєзнавства факультету туризму ПНУ Андрій Зарічняк, доцентка кафедри іноземних мов та країнознавства Надія Савчук.

Сторони обговорили та підписали угоду про науково-освітню співпрацю з метою спільного розвитку їхнього наукового та інноваційного потенціалу, в тому числі проведенні спільних наукових досліджень.

Основними завданнями угоди є: – участь у спільних наукових та інноваційних проектах, спрямованих на вирішення актуальних проблем, які становлять спільний інтерес; – реалізовувати спільні програми академічних обмінів студентів, аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників; – сприяти підвищенню кваліфікації працівників та підготовці наукових кадрів, у тому числі навчанню (стажуванню) студентів, аспірантів та стажуванню наукових і науково-педагогічних працівників; – здійснювати інші види спільної діяльності.

30-го ЛИСТОПАДА ТА 1-го ГРУДНЯ 2023 РОКУ В СКОП'Є ВІДБУВСЯ САМІТ ОБСЄ

30-го листопада і 1-го грудня в Скоп'є відбувся саміт ОБСЄ, який зібрав близько 1000 делегатів з 57 країн. Зустріч ознаменувалася дискусією між представниками Росії та країнами Заходу, які вимагали припинити війну в Україні. Лідери засудили російську агресію проти України, яка почалася в лютому 2022-го року, та висловили рішучу підтримку українському народу. Росію на саміті представляв міністр закордонних справ Сергій Лавров, кілька делегацій бойкотували його виступ.

У другий день саміту Мальту обрали країною, яка наступного року головуватиме в ОБСЄ. Росія залишається ізольованою в ОБСЄ, і немає інших країн-учасниць, які б підтримували її війну в Україні, заявив 1-го грудня в Скоп'є постійний представник Сполучених Штатів Америки (США) при ОБСЄ Майкл Карпентер. Виступаючи на прес-брифінгу на полях саміту міністрів ОБСЄ, Карпентер додав, що члени організації повинні використовувати цей інструмент, щоб притягнути Росію до відповідальності за «жорстокі дії» в Україні, включаючи «злочини проти людства».

Заява американського представника в ОБСЄ послідувала після того, як міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров назвав деяких західних дипломатів, які уникали зустрічі з ним, боягузами та повторив звинувачення на адресу Заходу в руйнуванні ОБСЄ. «Ніхто не хоче сидіти за столом з Лавровим і слухати брехню, дезінформацію та пропаганду. Росія - країна-агресор, і я з належною повагою сприйму кожне слово міністра закордонних справ Лаврова як велику образу і не більше», - сказав Столяр.

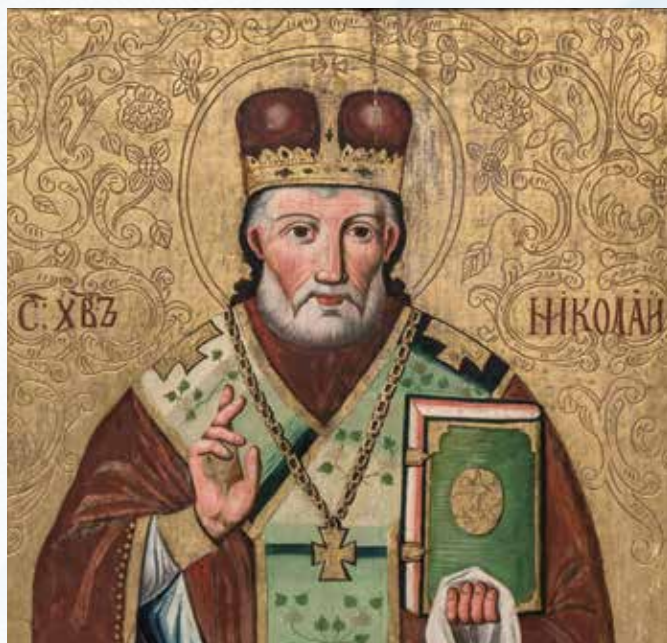
На прес-конференції, що відбулася на полях зустрічі в Скоп'є, Лавров також дав «уроки» іноземним журналістам, які цікавилися, чи вийде Росія з ОБСЄ, поставивши їм питання, «де вони отримували журналістську освіту».

На зустрічі ОБСЄ, яка завершилася 1-го грудня в Скоп'є, серед іншого було сказано, що «блокування є прямою загрозою основним цінностям цієї організації». Лідери на саміті ОБСЄ засудили російську агресію проти України та висловили рішучу підтримку українському народу, а деякі з них покинули зал під час виступу глави російської дипломатії 30-го листопада. Міністр закордонних справ Росії проігнорував запитання журналістів на 30-му саміті ОБСЄ в Північній Македонії.

З початку російського вторгнення в Україну ОБСЄ як організація зіткнулася з труднощами у функціонуванні через вето Москви на рішення, які повинні прийматися консенсусом 57 країн-членів. Тому міністерську зустріч у Скоп'є вважають вирішальною для майбутнього ОБСЄ, а одним із головних викликів було знайти країну, яка перейме головування від Північної Македонії у 2024-му році. У міністерському саміті ОБСЄ взяли участь близько 1000 делегатів із 57 країн-учасниць Організації та країн-партнерів, які офіційно домовилися, що Мальта головуватиме в організації у 2024-му році.

● СВЯТО СВ. МИКОЛАЯ В СПІВКАТЕДРАЛЬНОМУ СОБОРІ У ЗАГРЕБІ

На свято св. Миколая, єпископа Мири Ліційської та чудотворця, захисника дітей і моряків, 6-го грудня 2023-го року єпископ Мілан Стіпіч з Крижевців відслужив урочисту літургію в греко-католицькій спілкатедрі св. Кирила і Мефодія в Загребі. З владикою Міланом співслужили парох Загреба отець Ненад Краячич та вікарії парафії отець Горазд Басташич та отець Мирослав Барничко, а також служили богослови греко-католицької семінарії. Багато дітей із загребської парафії св. Кирила і Метода, а також діти українських біженців із Загреба завітали на службу.

У своїй проповіді владика Мілан окреслив образ св. Миколая, вказуючи на його доброту, яка зробила його видатним свідком Христа в часі, в якому він жив, і чия доброта залишилася прославленим святим чином у Церкві донині. «Давання є знаком любові, а наш Бог є любов, Він завжди заохочує нас бути Його знаком любові та доброти у світі, як святий єпископ Нікола», – сказав єпископ Стіпіч дітям. Після літургії була виконана коротка дитяча програма, в якій до дітей завітали св. Миколай, - велика втіха для діточок з подарунками, про які подбав Карітас Крижевської єпархії.

● ВІДБУВСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОРУМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ – «НОВИЙ САД 2023»

9-го грудня 2023-го р. у Новому Саді, Республіка Сербія, відбулася конференція «Інтеграція, Афірмація, Дезінформація, Асиміляція?» у рамках онлайн режиму Європейського форуму української діаспори «Новий Сад 2023». Конференція проходила в Ректораті Новосадського університету за безпосередньої участі лідерів українських громад із Словенії, Хорватії, Сербії, Чехії, Словаччини, Угорщини, Боснії і Герцеговини, Чорногорії та Північної Македонії. Всього разом з онлайн учасниками - понад сто представників українських громад з Європи, Австралії, Північної та Південної Америки.

Перед самим початком учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Тарасу Шевченку в Новому Саді.

Конференцію відкрив віцепрезидент Європейського конгресу Українців Мирослав Гочак, а з вітальними словами виступили Володимир Толкач Посол України в Республіці Сербія, Богдан Райчинець президент Європейського конгресу Українців та Ярослава Хортяні голова Світової федерації українських жіночих організацій.

Спікерами в тематичному блоці „Інтеграція“ (культурна та мовна інтеграція, інтеграція національних меншин, національні меншини в процесі євроінтеграції) виступили Ігор Хохольяк голова Товариства українців Бельгії, проф. Людмила Попович з філологічного факультету Белградського університету та проф. Мирослав Бобрик член ради національних меншин Боснії і Герцеговини.

В тематичному блоці „Афірмація“ (який включав регіональну співпрацю та мережування в Європейському Конгресі Українців, про 75-річчя ЄКУ та про утвердження українських організацій та волонтерства) спікерами були Богдан Райчинець президент ЕКУ, Мирослав Гочак віцепрезидент ЕКУ та СКУ і Роман Микитенко віцепрезидент Світового Конгресу Українців.

Спікерами в тематичному блоці „Дезінформація“ (боротьба груп з дезінформацією, протидія негативним наративам і російській пропаганді) були Ярослава Хортяні голова Світової федерації українських жіночих організацій,

Віктор Бандурчин секретар ЕКУ, Анна Мариниченко голова Української асоціації «Добра справа» з Чорногорії та Олександр Урбанович голова Громади Українців в Північній Македонії ім. Лесі Українки.

В останньому тематичному блоці „Асиміляція“ (досвід корінних громад, як протистояти асиміляції, асиміляція новоприбулих переселенців, формування соціальних груп) спікерами виступили Павло Грод президент Світового Конґресу Українців, Славко Бурда голова Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» - Загреб з Хорватії, Андрій Гевка голова Культурного товариства «Любляна-Київ» з Словенії та Павло Богдан, голова Союзу русинів-українців Словацької Республіки.

Організатори конференції Українсько-сербська ділова палата, Товариство української мови літератури і культури «Просвіта» і Європейський Конґрес Українців.

● ЗАГРЕБ, 10 ГРУДНЯ 2023 РОКУ В ПАРАФІЇ СВЯТИХ КИРИЛА І МЕТОДІЯ

У двадцять восьму неділю після П'ятидесятниці, 10-го грудня 2023-го року, у греко-католицькій церкві (конкатедралі) св. Кирила і Методія в Загребі, через урочисту Архиєрейську Літургію св. Івана Златоуста, Його високоповажність, монсеньйор Мілан Стіпіч, владика Криживецької єпархії представив нового загребського пароха отця Ненада Краячича та парафіяльних вікаріїв отця Мирослава Барницького та отця Горазда Басташича. Єпископу співслужили о. Желько Паїч, парох Карловаца, о. Зеньо Заставні, парох Спліта та о. Олег Гірник, душпастир для українців у Корениці. За Літургією служили богослови греко-католицької семінарії, співав Кирило-Методіївський хор.

У своїй проповіді єпископ Стіпіч витлумачив прочитану євангельську притчу про вечерю, яку приготував господар і запросив гостей, але вони вибачилися через свою роботу та життєві обставини і врешті не відгукнулись і не прийшли. Хоча Ісус, безумовно, думав про своїх співвітчизників, євреїв, як про тих, хто в першу чергу був покликаний до Царства Божого, але вони не хотіли відгукнутися, тому всі інші народи також були покликані, Ісус, безперечно, думав про людей усіх часів, включно з нами сьогодні, - сказав єпископ Стіпіч.

Бог запрошує нас щонеділі та кожного свята до Євхаристійного бенкету, до причастя Його Пресвятого Тіла і Крові, до переживання Його хрещення, і ми, подібно до запрошених у притчі, часто знаходимо виправдання, щоб легковажно пропустити все це.

Ми пропускаємо бути гостями за столом Господа життя і смерті, Царя царів і Бога Творця. Чи є більша гідність, честь і щастя для людини, ніж участь у такому інтимному і святому сопричасті з Богом, який саме підносить і зберігає гідність нашої людяності?

Ми маємо запрошення до Господнього столу як хрещені люди, маємо храми і тут є служителі вітваря, священики, тож маємо все необхідне для плідного і благословенного духовного життя, а тому не пропускаймо легковажно недільну та святкову Літургію, це святе свято божественного спілкування з нашим Творцем і Відкупителем, - сказав вірним єпископ Стіпіч.

Представляючи пароха та вікаріїв, владика Мілан побажав їм та вірянам благословенної дороги до великого свята Різдва Христового, а також плідної душпастирської праці в парафії. Отець Ненад Краячич є новим парохом загребської парафії св. Кирила і Метода, а о. Горазд Басташич і о. Мирослав Барничко є парафіяльними вікаріями. Отець Мирослав особливо відповідальний за душпастирство українських вірних парафії.

Українська різдвяна казка

Тримай його, тримай! – гукнула мама Максиму. Вона стояла на порозі в капцях, хлопчик якраз закінчував одягати сніговика. Вночі прихопив мороз і зліплений вчора Льодяник мав би простояти всі Різдвяні свята.

Максимко обернувся за Бровком, що чимдуж біг, несучи в зубах саморобну різдвяну зірку.

– Біжи за ним! – гукнула мама. – Він не втече далеко. Довго не будь. Зайди по дорозі до тітки Орисі, поклич на вечерю.

– Добре, мамо, – Максим дременув за собакою. – Бровко!

Та тільки він ступив за ворота, як світ навколо закружляв. Ой, лихо! Хлопчик озирнувся: «Де це я?»

– Не бійся, я з тобою! – прогавкав Бровко.
– Ми в чарівному світі, нам терміново треба знайти Чортеня, воно вкратило різдвяну зорю.

– Ой, а як же Різдво без зірки? І для чого тобі моя?

– Не може бути Свята без зорі! А саморобна зірка налякає Чортеня. Ти її робив для того, щоб нести радість людям – Ісус народився.

– То ж гайда! Треба поспішати, до вечора мало часу, а мені ще треба до тітки Орисі.

– Гав!

Максим з Бровком бігли стежками чарівної країни, дивуючись з чудернацьких птахів, золотих дерев і білих-пухнастих хмаринок прямо на дахах будинків.

– Я з вами! Я знаю, де бешкетник! – Маленьке Ангелятко в теплому білому светрику сіло на золотій гілці. – Сам я не дам йому ради. Швидше.

– Ха-ха! – Засміявся чортик, коли стежка повернула за ріг дивовижної ратуші. – Я не віддам вам зорі, навіть не просить.

– Але ж без зорі не може бути Святої вечері. Всі діти чекають на зорю, щоб повідомити радісну новину! – вигукнув Максим.

– Мені все-одно!

– Віддай зорю! – грізно гавкнув Бровко. – Або ж начувайся!

– Ні.

– Ти сам винен, – взяв до рук свою зірочку хлопчик.

За спиною в нього з'явилося Ангелятко, накупивши брівки. В Бровка дибки стала шерсть, якщо Чортеня вирішить втікати, то пес зловить його!

– Ааа! Так не чесно, – вигукнув неслук і спробував утекти. А ні! Бровко міцно вчепився в хвоста, Ангелятко стало перед Чортеням – руки в боки, а Максим високо підняв свою зірку.

– Не чесно красти зорю, красти свято!
– сердито мовив хлопчик, забрав в Чортеня зорю і повернувся до Ангелятка. Присоромлене Чортеня тихенько втекло. – От, тримай, віднеси її на місце.

– Дякую! Дякую! Так добре, що зоря повернулася!

– Гав! Нам пора! – світ знову закружляв.

– Бувайте, – почувся. Максим з Бровком опинилися біля воріт тітки. Хлопчик запросив її на вечерю і побіг додому.

А ввечері на небі вийшла зоря, всі раділи, колядували. Христос народився!

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ МІЛАНА СТІПІЧА ВЛАДИКИ КРИЖЕВАЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Дорогі брати і сестри у Христі,

ми святкуємо велике і радісне свято, коли друга божественна особа Ісус Христос прийняв людське тіло і став людиною. Ту величну подію ми називаємо Різдрвом, бо Боголюдина Христос народився від Діви, Пресвятої Діви Марії, і став чоловіком. Він став одним із нас, прожив людське життя і має досвід того, що означає бути людиною. Зірка на небі, печера у Віфлємі, а також прихід ангелів і мудреців нагадують нам про таємничий вимір втілення Христа. З народженням Ісуса світ повністю змінився, тому що Христос прийшов для піднесення, але також і для знищення багатьох. Бог, в якого ми віримо, має досвід людства, він випробував усі аспекти людства, і як Бог він може судити нас, але також зрозуміти і врятувати нас.

Саме через втілення Христа наша християнська віра ґрунтується на любові, близькості та дружбі між Богом і людиною. Свята Мати Тереза з Калькутти каже: «Моя молитва за вас полягає в тому, щоб, коли Христос прийде до вас на Різдво, Він знайшов у вас теплий дім, теплу любов, як у простого пастуха, який був першим обраним побачити Христа. « Для того, щоб ми справді відчували Різдво, необхідно, щоб Христос народився в нас і щоб кожен із нас став печерою, в якій втілиться Всемогутній Бог. Тільки тоді його якості облагородять нашу людську природу, і ми станемо справжніми синами і дочками Бога. Там, де Христос, немає зла і ненависті, там панує радість, мир, любов і спільність у Святому Дусі.

Брати і сестри, заохочую всіх вас під час Різдвяних свят, насамперед, приступити до Святої Сповіді та Святого Причастя, щоб справді отримати мир і благословення Новонародженого Бога. Запрошую вас молитися за мир у світі та за всіх, хто страждає, особливо за наших братів і сестер в Україні та на Святій Землі, де щодня гине багато невинних цивільних. Сім'я, як джерело та основа нового життя, переживає велику кризу в європейському суспільстві, тому я заохочую вас особливо молитися за оновлення та зростання християнських сімей протягом наступного року. Наша любов і повага до Бога виявляється через любов до ближнього, тому не забуваймо про бідних, вигнанців, старих і хворих, самотніх пенсіонерів та всіх інших, хто перебуває у скрутному становищі. У світі, який сповнений політичних та економічних нестабільностей, несправедливості та війн, ми всі намагаємося привнести в своє життя дух євангельської радості. Серед нас живе багато людей, які думають, що знають, що таке християнство, але насправді вони цього не знають. Багато охрещених людей живуть так, ніби Христа не існує, жести та знаки віри повторюються, але вони не встигають за фактичним прийняттям змісту віри та вірною прихильністю до особи Ісуса. Тому існує потреба в новому проголошенні віри, за яку всі ми відповідальні. Через усе

це сьогодні нам дуже потрібні справжні та автентичні християни, які живуть радісно та щиро свідчать Добру Новину Ісуса.

Нехай новонароджений Христос принесе мир, радість і любов усім вам, вашим родинам і всьому нашому суспільству. Забудьмо на мить життєві негаразди та труднощі, порадіймо, як пастухи, красі Різдвяної містерії.

У дусі різдвяної радості до нашого єпископа в мирі пана Ніколи, до всіх священників, дияконів, монахів, монахинь і богословів, до всіх вірян нашої Крижевацької єпархії, а також до всіх наших друзів і добродійців, бажаю веселого Різдва Христового, достатку і Божих благословень у новому 2024-му році.

+ Мілан Стіпич, єпископ Крижевський
Крижевці, 13 грудня 2023 р.

ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА ВИРІШИЛА РОЗПОЧАТИ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВСТУП З УКРАЇНОЮ

«Європейська Рада вирішила розпочати переговори про вступ з Україною та Молдовою», — оголосив сьогодні Шарль Мішель у соціальній мережі X. Троє європейських дипломатів підтвердили, що прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан покинув залу, коли було прийнято рішення. Голова Європейської Ради повідомив, що ЄС починає переговори про вступ України та Молдови.

Глава української дипломатії привітав усіх з «історичним днем»!

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба прокоментував рішення Європейської Ради підтримати початок переговорів про вступ з Україною. Кулеба процитував одного з лідерів ЄС, який пообіцяв, що «не вийде із залу», поки не буде рішення щодо переговорів з Україною.

«І це лише частково висвітлює напругу минулого тижня. Але така рішучість робить історію. І віра в перемогу», — сказав він, привітавши всіх із «цим історичним днем».

Окрім розширення, ключовою темою саміту є перегляд багаторічного бюджету, який також стосується України. Лідери, які зібралися в Брюсселі, повинні одногосно вирішити, чи надавати Києву довгострокову фінансову допомогу на суму до 50 млрд євро. Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан також неодноразово погрожував накласти вето на це рішення.

Зрештою прем'єр-міністр Угорщини поступився та покинув залу, коли лідери вирішили розпочати переговори про вступ України та Молдови. Драматичні протистояння слугували нагадуванням про важкий шлях, який чекає Європейський Союз, коли він готується до розширення.

Союз уже бореться з тим, як вирішити проблеми верховенства права та розбіжності у зовнішньополітичних позиціях деяких країн, таких як Угорщина, і багато лідерів визнають, що ЄС мав би провести внутрішні реформи перед розширенням.

На сьогоднішньому саміті лідери також обговорили бюджет ЄС, оскільки деякі країни-члени не хочуть платити більше в скарбницю блоку. Це ще одне нагадування про виклики, які постануть, якщо ЄС прийме нових членів, які візьмуть на себе значну частину бюджетних витрат.

І хоча визнають, що процес вступу може тривати роками, у Києві рішення про початок переговорів вважають переломним моментом. «Це так багато значить для українського народу. Ми зробили все, щоб це відбулося. Весь уряд і представники задоволені, всі наші зусилля і мрії не зруйнував хтось із друзів Путіна. Ми вдячні лідерам Союзу, — сказав один український чиновник.

Про це у соцмережах заявив і президент України Володимир Зеленський. «Це перемога України. Перемога всієї Європи. Перемога, яка мотивує, надихає і зміцнює», — написав він.

Виступаючи перед журналістами, президент Європейської ради Шарль Мішель сказав: «Ми почнемо переговори, і в березні буде опубліковано звіт, і на основі цього ми приймемо рішення в березні».

«Це надзвичайно важливо, тому що ми хочемо підтримати Україну. Це дуже сильний політичний сигнал, це дуже потужне політичне рішення, і сьогодні ввечері я думаю про народ України — ми на його боці, і це рішення член держав є надзвичайно важливим для Європейського Союзу», — вважає Мішель.

● ПІДСУМКОВА ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО

19-го грудня у Києві відбулася третя велика пресконференція Володимира Зеленського від початку повномасштабного вторгнення, яка тривала 2 години. Глава держави говорив з журналістами про найгарячіші теми останніх днів і місяців. Зокрема, про опір російській агресії, перебіг бойових дій на фронті, основні пріоритети і виклики, з якими Україна зіткнеться у наступному, 2024-му році, про відносини з партнерами, військову та фінансову допомогу, та й загалом про проблеми західної підтримки нашої держави, яка наразі гальмується через внутрішні розбіжності як у США, так і в ЄС.

„Питання переговорів з РФ може стати актуальним, лише коли Росія буде готова сприйняти документ, розроблений на майданчику Формули миру „– підкреслює Президент.

„Сьогодні єдиним робочим майданчиком щодо ключових принципів миру в Україні є запропонована нашою державою Формула миру“ - заявив Президент Володимир Зеленський під час підсумкової пресконференції в Києві.

Глава держави нагадав, що в січні у Швейцарії в межах Давоського форуму відбудеться чергова, четверта, зустріч радників із питань національної безпеки та радників із зовнішньої політики щодо імплементації Формули миру.

«Працюватимемо над тим, щоб ця зустріч зібрала представників усіх континентів, зокрема Глобального Півдня. На цій зустрічі буде опрацьовано п'ять останніх пунктів Формули миру. Перші п'ять пунктів були опрацьовані радниками на попередній зустрічі в кінці жовтня на Мальті», – розповів він.

Володимир Зеленський зазначив, що після цієї зустрічі радників буде робота над організацією першого установчого саміту на рівні лідерів держав. На його переконання, потрібно зробити все, щоб цей саміт відбувся попри всі виклики, які існують у світі. Це означатиме, що світ зберігає увагу до агресивної війни Росії проти України та до Формули миру. За словами Президента, збереженню фокуса уваги на війні в Україні сприяли також його нещодавні закордонні візити до Латинської Америки, США та Європи.

Глава держави пояснив, що на першому Глобальному саміті миру на рівні лідерів напрацюватиметься домовленість між країнами щодо фундаментальних положень, які будуть втілені у відповідному документі. А після погодження цього документа всіма державами він може бути переданий представникам Російської Федерації.

«Якщо вона буде готова сприйняти той документ, це говоритиме про те, що питання щодо перемовин є актуальним. На сьогодні воно неактуальне. Запиту від

Росії не бачу, у їхніх діях цього не бачу, у риториці бачу тільки нахабство. І вбивство», – резюмував Володимир Зеленський.

„Українців за кордоном не можна втрачати, у цьому може допомогти множинне громадянство“ – Володимир Зеленський.

Президент України Володимир Зеленський переконаний, що реалізація ідеї множинного громадянства може стати одним із механізмів збереження зв'язку з батьківщиною тих українців, які виїхали за кордон після початку повномасштабного російського вторгнення та вже почали облаштовувати там своє життя.

«Про це я говорив і ще до початку повномасштабної війни. Це було в нашій програмі. Українців справді 60 мільйонів у світі, і не всім обов'язково жити в Україні. У них є своя історія, свої сім'ї, хтось народився в Канаді, у США тощо. Але треба дати їм можливість підтримувати Україну, відчувати себе українцями, допомагати, відкривати тут бізнес, сплачувати якісь податки. Все це точно піде в плюс Україні», – сказав Глава держави на підсумковій пресконференції.

Водночас Володимир Зеленський зазначив, що з розв'язанням цього питання не варто затягувати.

«Я хотів би, щоб наші люди за кордоном, особливо жінки й діти, чули це. Щоб вони, коли працевлаштовуються й будують нове життя, все-таки не поспішали відмовлятися від громадянства України. Я думаю, що таких людей нам не можна втрачати. І множинне громадянство частково розв'язує це питання», – зауважив він.

Президент висловив переконання, що більшість українців, які були вимушені рятуватися за кордоном від російської війни, повернуться на батьківщину, коли

українська система протиповітряної оборони стане ще потужнішою. Крім того, європейські країни з плином часу можуть переглядати та оптимізувати свої програми підтримки для біженців.

«Країни Європи, США підтримуватимуть тих наших громадян, кому дуже складно. Але ті, хто, наприклад, працевлаштовується, матимуть інший рівень підтримки», – пояснив Володимир Зеленський.

● ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Дорогий народі!

Мільйони українців сьогодні чекають на появу у вечірньому небі першої зорі, що сповіщає про настання Різдва Христового. Свята, яке має багато відтінків. Велике церковне свято. Важливе народне свято. Родинне свято. Різдво, яке завжди люблять діти і чекають дорослі. Різдво, яке наповнює серця світлом. Різдво, яке завжди дарує надію.

Уже другий рік, як ми дізналися ще одну його форму, ще один його вимір. Це Різдво в часи повномасштабної війни. Різдво, яке має інший настрій, контекст, інший присмак.

І не такою, як завжди, є сімейна домашня вечеря. Бо не всі з нас удома. І не всі мають дім. І стало набагато важливіше не які страви на столі, а які люди за столом. І як дорого, коли вони поруч.

І як важливо, щоб ті, хто зараз не поруч і боронить Україну, були на зв'язку. Як радісно побачити на екрані «пташечок», які означають, що повідомлення доставлено й прочитано. Як важливо отримати відповідь від них.

Як змінилися наші подарунки, цінності, традиції. Як сьогодні важливо не стільки те, як ми прикрашаємо свої оселі, а те, як захищаємо свої домівки й прибираємо з них сміття – вимітаємо ворога зі свого дому. Як тішимося, коли помічаємо у вечірньому небі першу зорю й не бачимо в ньому ворожих ракет і «шахедів».

Як радісно й дзвінко звучать сотні наших колядок і всього три слова: «відбій повітряної тривоги».

Як змінилися наші побажання. Як змінилися бажання дітей. Від простих і звичних «аби тато раніше повертався з роботи додому» до «аби тато повернувся».

Аби повернулись усі батьки, чоловіки, брати, дідусі. Матері, дружини, сестри. Повернулись переможцями. Усі, хто сьогодні зустрічає Святий вечір в окопах зі зброєю в руках, зустрічаючи ворога. Усі наші воїни світла. Янголи-охоронці України, які доводять нам щодня: добро переможе, світло переможе, треба мати стійкий дух, стійку віру. Ті, хто доводить: дива існують. Але ми маємо творити їх самі, здобувати їх власноруч, робити неможливе можливим.

Щодня ми молимося за кожного з них. Молимося за завершення війни. Молимося за перемогу.

Робитимемо це й сьогодні. Де б не були. Де б не зустрічали Різдво Христове. Сьогодні всі українці –

разом. Усі ми зустрічаємо Різдво разом. В одну дату, як одна велика родина, як одна нація, як одна, єдина країна. І сьогодні як ніколи сильною буде наша спільна молитва. Народна молитва. Сьогодні вона об'єднує мільйони голосів – як ніколи багато до цього. І лунатиме сьогодні, без часової різниці у два тижні. І лунатиме разом із Європою та світом.

І це – унікальна молитва. За людей, за мир, за справедливість, молитва за життя. І сьогодні вона звучатиме в різних куточках планети, ітиме від сердець різних людей, різними мовами. І навіть від різних конфесій. Бо це – молитва за життя, і вона не має кордонів.

У непрості часи, коли захищаємо свою землю й свою душу, долаємо шлях до свободи. Шлях до здобуття всеосяжної незалежності, зокрема й духовної незалежності. Свободи нашої віри від ідеології рабства. Від культу, який не має нічого людського й нічого святого не має. Який несе насильство, агресію, ненависть. І який відбирає безпеку та спокій, який відбирає чужі землі й людські життя. Але який буде переможено. Силою віри, силою правди, силою закону, силою справедливості, нашою силою нашої України.

Зараз я перебуваю в Києво-Печерській лаврі. Велична. Знакова. Наша.

Тисячолітній символ української історії, нашої культури, релігії, православ'я, усього східного християнства. Доказ сили нашої незламності, стійкості, непростих випробувань та вміння їх долати. Неодмінно відроджуючись і зростаючи.

За свою історію це місце пережило чимало потрясінь і ударів. Наруга, осквернення, грабежі. Орда, нацисти, радянські часи. Це місце захоплювали, спалювали, руйнували. Але ніхто й ніколи не зміг знищити остаточно й назавжди. Лавра завжди витримувала, щоб відродитися знову. І після кожного удару не лише відновлювалась, а ставала більшою та міцнішою. Тому що була й залишається місцем сили для людей. Джерелом надії та духу для наших людей. Для всіх, хто вірить. У перемогу правди. Перемогу України.

Час напередодні Різдва – час найдовших ночей у році. Але вже завтра день починає зростати, світло починає перемагати. Світло стає сильнішим. І крок за кроком, день за днем темрява програє.

І зрештою темрява програє. Зло програє. Сьогодні – це наша спільна мета, спільна наша мрія, і саме за це сьогодні – наша спільна молитва. За нашу свободу. За нашу перемогу. За нашу Україну. За день, коли всі ми зможемо зібратися вдома в мирний рік мирного Різдва. І скажемо одне одному: «Христос народився!»

Дорогі українці! Я вітаю всіх вас із Різдва Христовим! Нехай у ваших душах панує світло віри, серця наповнить світло надії, а домівки – любов і достаток.

Як казали й співали наші предки колись: «Щоб уродилось небо і земля. Небо зорями, земля квітами. Дай Бог!»

І як скажемо ми сьогодні: «Щоб уродилась наша Україна. Перемогою й миром. Дай Бог!»

Зі святом, дорогий український народі!

Христос рождається! Славимо його!

SLOVO KOBZARA

Izdavač: UKPD «KOBZAR» ZAGREB

Za izdavača: Slavko Burda

REDAKCIJA

Slavko Burda, glavni urednik / Jelisaveta Batinić, lektor za ukrajinski jezik / Sergej Burda, priprema za tisak / Etna Nikić, dopisnik / Kristijan Dobroslav Zuzija, dopisnik

ZAGREB, 2023.

Časopis «Slovo Kobzara» se izdaje uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

СЛОВО КОБЗАРЯ

Видавець: УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Для видавця: Славко Бурда

РЕДАКЦІЯ

Славко Бурда, головний редактор / Єлисавета Батинич, лектор української мови / Сергій Бурда, додрукарська підготовка / Етна Нікіч, кореспондент / Крістіян Доброслав Зузія, кореспондент

ЗАГРЕБ, 2023

Журнал «Слово Кобзара» видається за фінансової підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

ISSN 2939-2527

Ustrinska 13, 10000 Zagreb / slavkoburda.hr@gmail.com

